Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

30 (96)

JOI, 24 IULIE 1969, ANUL III

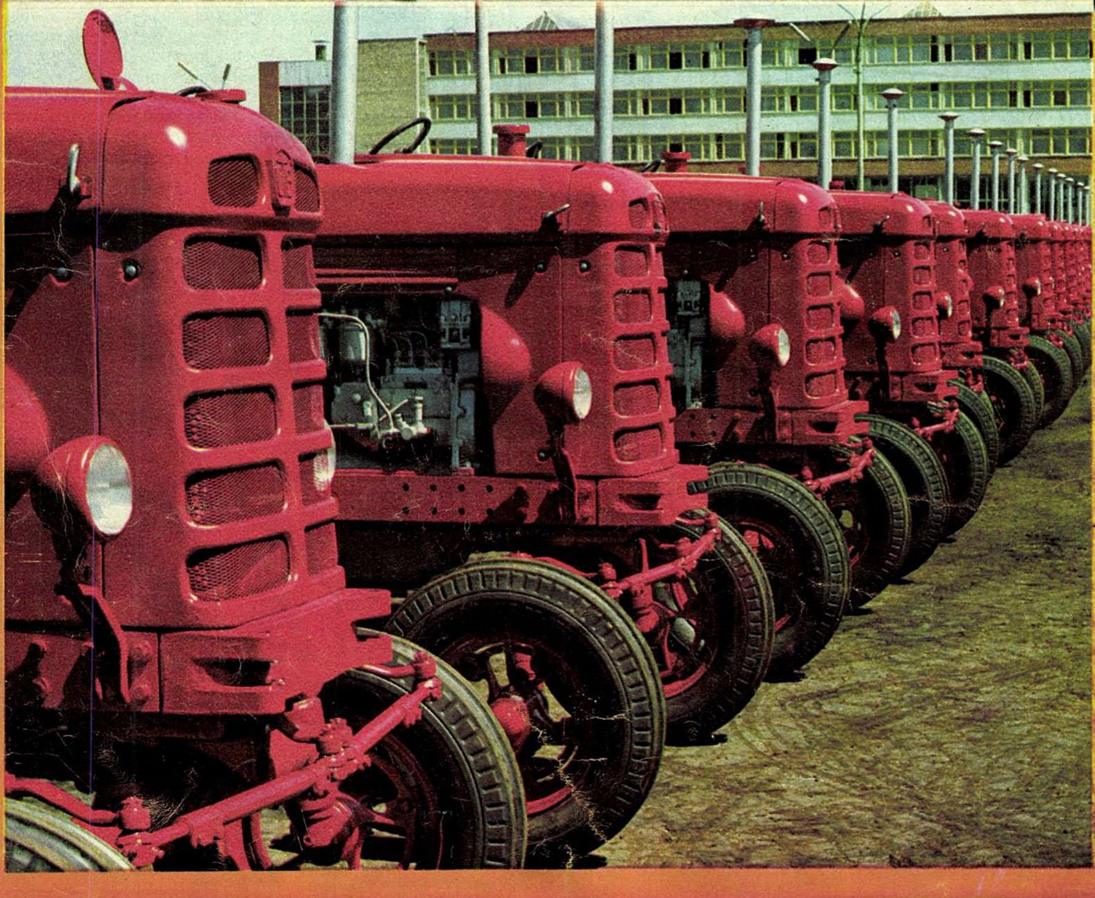

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR:

AMIAZA DE AUR

(pag. 8—9)

* * *

Agenda EXPEDIȚIILOR CUTEZĂTORII

(pag. 4)

* * *

PĂMÎNTUL O PLANETĂ DE AMELIORAT

- ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A REVISTEI „CUTEZĂTORII"

Partea a doua

(pag. 10—11)

* * *

ȘOIMII CARPAȚILOR

(pag. 16)

* * *

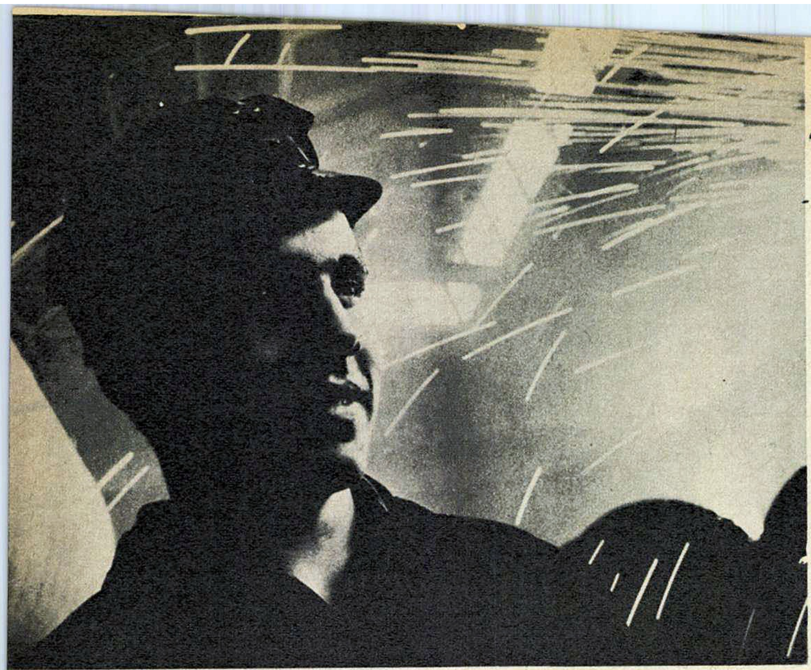

Hotărîre și demnitate muncitorească, iată ce putem citi pe chipul acestui tînăr oțelar pe care fotoreporterul nostru l-a surprins iluminat de constelațiile metalului supus voinței omenești.

Un om și izbînzile sale...

Aș vrea să vă fac cunoștință, prin intermediul acestor însemnări, cu unul dintre muncitorii cunoscutei uzine bucureștene «Grivița Roșie», muncitor care și-a împletit propriul destin cu cel al uzinei: Jean Vasile. A trecut, acum, de cumpăna unei jumătăți de veac. Curgerea timpului i-a nins părul și i-a săpat șanțuri în jurul ochilor. Dar și-a păstrat intactă tinerețea spiritului — și cum ai putea vorbi despre bătrînețe unui om care, și acum este mereu în frunte, un spirit însetat mereu de idei novatoare.

Primul său act de creație l-a conceput cu mulți ani în urma.

...La început, a fost o simplă părere. Lucrînd la anumite operații pentru osiile vagoanelor de cale ferată, Jean Vasile a intuit că acestea s-ar putea simplifica. Cum? Încă nu știa. A rămas, după orele de lucru, în atelier, într-un îndelung «dialog» cu blocurile metalice din fața sa. A schițat, pe cîteva coli de hîrtie, ideea — nebuloasă la început, tot mai limpede, pe măsură ce treceau orele. Și-a revăzut supozițiile a doua zi; după săptămîni de muncă le-a dat o formă definitivă.

S-a prezentat la un inginer al secției, să-i arate schițele:

— Fantezii, amice, fantezii, i-a surîs obosit inginerul. Belgienii lucrează osiile de 40 de ani și n-au schimbat nimic. Vrei dumneata să mă convingi că se pot lucra și altfel?...

DE LA COMUNIȘTI
ÎNVĂȚĂM
CUTEZANȚA

— Dar fantezia mea, cum îi ziceți dv., are cote exacte — a protestat Jean Vasile. Să experimentăm și...

Jean Vasile credea în ele. Împreună cu alți tovarăși de muncă au conceput schițe tehnice, au îmbunătățit unele puncte și după zile și nopți, s-a trecut la aplicarea în practică. Și în ziua cînd a început să lucreze altfel, osiile — la fel de durabile — au costat mult mai ieftin, economiile dobîndite prin munca comuniștilor au fost considerabile.

Anii au trecut. Muncitorul de atunci este astăzi maistru principal. A învățat cu îndîrjire, a deslușit tainele algebrei și trigonometriei, a dialogat cu formulele de fizică și chimie, acesta fiind — după părerea sa — singurul mod de a înțelege tehnica, de a te dărui epocii tale.

Maistrul Vasile a dăruit și dăruiește uzinei rodul gîndirii sale iscoditoare, inteligenței și fanteziei sale. Cabinetul tehnic i-a înregistrat «volumele». Are o întreagă «bibliotecă» de idei, născute în nopți prea scurte pentru el, nopți de veghe, nopți de creație.

Așa l-am cunoscut, așa-l cunosc în continuare pe acest muncitor de la «Grivița». Unul dintre miile de oameni ai timpului nostru. Un comunist...

SORIN HOLBAN

UN ZÎMBET CUCEREȘTE COSMOSUL

Fantastica aventură a spiritului uman, care se desfășoară în timp ce scriu aceste rînduri, zborul unui echipaj uman cu destinația Luna, a început din timpuri imemorabile, cînd primul om, prima ființă rațională a acestui pămînt, ridicîndu-și fruntea din țărînă, a rămas uimită, sau poate de-a dreptul înfricoșată, la spectacolul fantastic pe care i-l oferea cerul cu nemărginirile sale, cu miriadele sale de semne strălucitoare, nemaivăzute pînă atunci. Și-a lipit ochii de aceste semne enigmatice și nu și i-a mai desprins. Fantastica aventură a început o dată cu acel savant vizionar rus, Konstantin Eduardovici Țiolkovski care, la începutul acestui secol, cînd aviația era încă singurul copil răsfățat al văzduhului, a imaginat și a calculat zborul primelor rachete în afara spațiului terestru. Fantastica aventură a început la 12 aprilie 1961, o dată cu primul salt al omului în cosmos, executat impecabil de acel flăcău surîzător, pe care inimile noastre nu-l vor uita niciodată: Iuri Gagarin. Fantastica aventură a început în decembrie, anul trecut, cînd Frank Borman, James Lovell și William Anders s-au rotit pentru prima oară într-un adevărat dans al cunoașterii, în jurul satelitului nostru natural, pînă atunci familiar doar în visurile albastre ale astronomilor. Fantastica aventură a început ieri, 16 iulie 1969, orele 15,32, ora Bucureștiului, cînd cei trei cutezători, poate cei mai cutezători dintre cutezătorii Terrei — Neil Armstrong, Edwin Aldrin și Mike Collins — au pornit în zborul lor temerar pentru debarcarea pe Lună. Și dacă totul va decurge normal, așa cum a decurs în primele ore ale îndrăznețeí încercări, și așa cum noi, toți fiii Terrei, le dorim, înseamnă că, atunci cînd aceste rînduri vor ieși de sub tipar, zborul triumfal al acestor băieți surîzători, savanți și atleți desăvîrșiți ai speciei umane se va fi încheiat, iar emoțiile noastre de acum se vor preschimba în adevărate curcubee ale bucuriei pentru încă o izbîndă de seamă a rațiunii asupra tainelor Universului. De abia atunci, sutele de ore de antrenament dur, efectuat de acești copii neastîmpărați ai cunoașterii, în cele mai dificile ipostaze — deșert încins, stîncă neprimitoare, mare răzbunată, văzduhuri ursuze — vor fi răsplătite cu măreața și simpla bucurie a VICTORIEI. Porțile cunoașterii umane se deschid tot mai larg. Îi invidiem pe cei care au putut spune: am fost contemporanii lui Columb, sau contemporanii lui Magellan. Ne vor invidia și alții pe noi pentru că putem spune: am fost contemporanii lui Iuri Gagarin și Neil Armstrong, care cucereau cosmosul surîzînd.

PETRE GHELMEZ

Cei trei temerari: Mike Collins, Neil Armstrong și Edwin Aldrin.

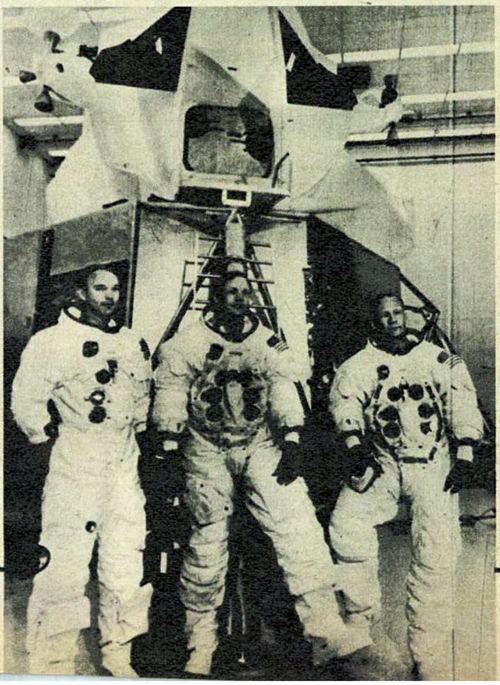

ILUSTRATĂ DIN '75

Expediată astăzi, această ilustrată a mea din '75 s-ar putea să vă pună în încurcătură. V-ați uita la fotografie și, întrebați fiind ce reprezintă, ați ezita între mai multe răspunsuri: să fie oare o imagine luată din elicopter reprezentînd geometria savantă a unei lagune? Să fie oare un labirint proiectat de un arhitect sedus de arta vechilor civilizații? Sau poate reprezentarea grafică a unei magice formule chimice, cu stufoasele ramificații ale valențelor?

Mi-ați prilejui copilăreasca satisfacție de a vă spune că n-ați ghicit. Obiectivul aparatului de luat vederi a imortalizat un colț obișnuit din Lunca Dunării. Lagunele, labirintul, liniile intersectate ale formulei chimice nu sînt altceva decît canale de irigație...

Proiectul de Directive pentru cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, stabilind că producția agricolă globală va cunoaște în viitorul cincinal o creștere substanțială, cu aproape o treime mai mare decît în perioada anilor 1966—1970, trasează un vast plan de irigații, menit să asigure cîmpiile roditoare împotriva secetei. Acest plan cutezător prevede amenajarea unei suprafețe mergînd pînă la un milion și jumătate de hectare, astfel ca, în anul 1975, România să beneficieze de o întindere irigată de aproape două milioane și jumătate de hectare.

Este o operă deosebit de complexă și de importantă, pretinzînd mari cheltuieli materiale și o energie de neconceput altă dată, dar pe deplin realizabilă de către societatea noastră socialistă. Adăugată la amplele măsuri ce se vor lua pentru necontenita sporire a îngrășămintelor chimice, pentru dotarea tehnică, orientată în direcția mecanizării tuturor ramurilor producției agricole, pentru extinderea introducerii energiei electrice în agricultură, vastele lucrări de irigații vor da măsura unei opere demne de acești ani de adînci prefaceri, situîndu-ne țara pe noi trepte ale progresului și bunăstării.

Primiți, așadar, tineri prieteni, o ilustrată cu salutări din 75, anul cînd agricultura românească, îndeplinind sarcinile trasate de Congresul al X-lea al partidului, ne va oferi imaginea însuflețitoare a unor noi și însemnate biruințe.

OCTAV PANCU-IAȘI

POEȚI CONTEMPORANI

AL. PHILIPPIDE

Întîmpinare în azur

Cînd am ajuns pe muchia acelui colț de munte
Și m-am oprit în fața înaltului azur,
Prin văi, păduri bătrîne zăceau, desișuri crunte,
Și-un curcubeu, boltindu-și painjeneasca punte,
Lega-ntre ei toți munții dimprejur.

Fugarnici nori pe ceru-nvinețit
Își aplecau sfărmatele drapele,
Și soarele, în drum către-asfințit.
Trecea, solemn și pașnic, printre ele.

Un vis de slavă și singurătate
Se-aprinse-atunci în mine ca un mit
Ce multă vreme-arsese molcomit
Și-acuma izbucnea în libertate.

Și muntele deodată a fost o navă mare,
Pe-a cărei proră-naltă eu, călător stingher,
Stam gata de plecare pe mările din cer,
Spre lumea care-i dincolo de soare.

Voiam să merg să-ntîmpin pe vechii semizei
Învingători de hidre veninoase,
Săgetători și Herculi și Persei
Pe care omenirea în rătăcirea ei
De multă vreme nu-i mai cercetase.

Din zare asfințitul mi-a-ntins de bun venit
Licoarea lui de aur în azurii pocale.
Și muntele se smulse din hăuri — și-am pornit
Senin, puternic, mîndru, pe mările astrale.

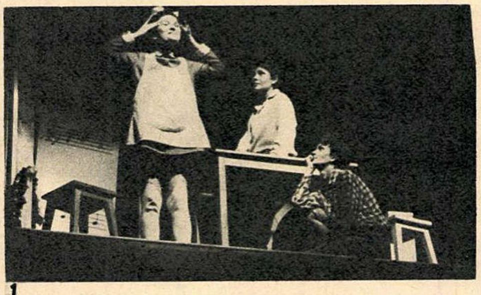

1

2

3

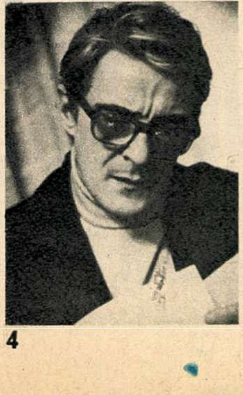

4

5

LA DRUM, PE CĂRĂRILE PATRIEI

PIATRA-NEAMȚ '69
O SCENĂ A VÎRSTEI DE AUR? DA! SPUN Cutezătorii

Două tinere actrițe: Genoveva Preda și Alexandrina Halic de la Teatrul «Ion Creangă» din București pe care le întîlnești adeseori pe scenă, fie sub chipul unor fragile și grațioase fetițe, fie a unor băieți (în travesti) sportivi și plini de îndrăzneală. În prezent, ele interpretează rolul lui Moț și Radu din noua piesă a lui Alecu Popovici «Poveste neterminată» (foto 1). La recentul festival de teatru pentru tineret și copii de la Piatra Neamț, Genoveva Preda a fost răsplătită cu Diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației pionierilor, iar Alexandrina Halic (foto 2) a fost distinsă cu premiul Comitetului județean pentru cultură și artă Neamț. Un premiu al Consiliului Național al Organizației Pionierilor a mai primit Alecu Popovici autorul piesei «Poveste neterminată» și Ion Cojar, regizorul spectacolului (foto 3—4).

Ion Lucian, directorul Teatrului «Ion Creangă» din București este binecunoscut cutezătorilor pentru realizarea unor frumoase spectacole pentru copii. Așa că, ei l-au aplaudat din toată inima, pentru premiul oferit de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor (foto 5).

«Micul prinț» de Antoine de Saint Exupéry, această povestire plină de o inefabilă poezie, a adus o Diplomă de onoare din partea Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Teatrului de păpuși și marionete «Țăndărică» din București (foto 6). O astfel de diplomă a mai primit Teatrul maghiar de stat din Timișoara pentru piesa «Un prinț fără pereche» de Benedek Elek, basm popular, cu multe episoade pline de umor.

Numele său este R. Zolla (foto 7) un artist nevăzut care dă viață păpușilor. El ne-a dăruit pe mica scenă a lui «Țăndărică» tot farmecul și frumusețea eroului lui Saint Exupéry. De aceea i s-a conferit un premiu al publicației «Săptămîna culturală» din București. Tot această publicație a mai oferit premii tinerilor actori Carmen Galin (foto 8) și Mitică Popescu de la Teatrul tineretului din Piatra Neamț.

Cele cîteva imagini pe care le-ați urmărit sînt legate de festivalul spectacolelor pentru copii și tineret care a avut loc, nu de mult, la Piatra Neamț. Revista «Cutezătorii» a urmărit cu viu interes acest act de cultură, deoarece cititorii ei alcătuiesc un public doritor să vadă spectacole de ținută artistică. Prezența la festival a Teatrelor Naționale din București, Iași, Craiova și Timișoara, cu spectacole adresate publicului tînăr a demonstrat posibilitățile existente la noi pentru un teatru modern, adresat tineretului.

Pentru calitatea spectacolelor prezentate și pentru prezența vie în mișcarea teatrală românească, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț care a găzduit festivalul a fost răsplătit cu Diploma de onoare și Premiul Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist.

Totodată la Piatra Neamț a avut loc și un reușit simpozion: «Teatrul și tineretul»

6

7

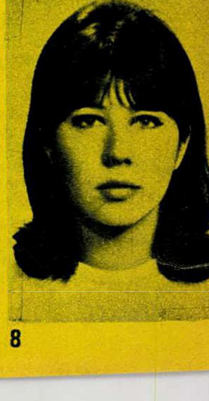

8

Agenda
„EXPEDIȚIILOR Cutezătorii“

VEȘTI DE PE TRASEE

MASIVUL CEAHLĂUL
Piatra Ciobanului — ECHIPAJUL «CUTEZĂTORII»

STÎNA DE VALE — Echipajul «ȘOIMII APUSENILOR»

Sîntem, realmente, bombardați: zilnic, din diverse părți ale țării și de la diverse altitudini (nici una mai mică de 500 metri), ne sosesc, la redacție, vești de la numeroasele echipaje aflate de-a lungul traseelor. Și toate, fără excepție, îmbucurătoare.

POȘTAȘUL «PĂSTRĂVILOR»

De multe ori am avut prilejul să ne convingem că pionierii timișeni stau cît se poate de bine la capitolul imaginație. Nici de data aceasta ei nu se desmint. E adevărat, traseul pe care-l străbat membrii echipajului «Păstrăvii» din Timișoara nu-i presărat cu cutii poștale. Totuși, ici-colo, mai e cîte un cătun, cîte o cabană pe unde poștașii trec cu regularitate. Așa că, o scrisoare-două ar fi putut să trimită, numai că ei n-au vrut să folosească acest mijloc clasic și comod. Au ținut cu tot dinadinsul să fie originali. (Și zău că nu le strică, ba dimpotrivă, le stă bine). Au luat cu ei cîțiva porumbei călători. Și în dimineața zilei de 6 iulie, după străbaterea unei bune etape, au dat drumul primului sol cu următorul mesaj sub inelul pus la picior: **«De aici, de la înălțime, trimitem tuturor cutezătorilor un călduros salut. Echipajul nostru e în plină activitate. Am terminat de studiat Valea Pustnicului și peșterile ei. Azi pornim mai departe încrezători în noi și-n izbîndă».**

În aceeași zi, mesagerul înaripat a aterizat în Timișoara, de unde numaidecît vestea ne-a fost transmisă telefonic la redacție. Ce-am mai putea adăuga? Doar atît, că sîntem încîntați. Așa cum sîntem totdeauna cînd avem de-a face nu numai cu entuziasmul, ci și cu ideile interesante ale unor copii.

«VULTURII RETEZATULUI» ÎȘI CONTINUĂ ZBORUL

V-am mai vorbit despre ei pe cînd se aflau la poalele Munților Retezat. De-atunci însă, «vulturii» noștri s-au înălțat destul de sus, așa cum le stă bine. De la cabana «Cîmpul lui Neag» (Munții Vulcan), unde au ajuns după cîteva zile de drum și fructuoasă cercetare, pioniera Elena Gheorghiu, secunda echipajului, ne informează că vremea este minunată, iar comportarea echipajului bună. Nici nu se putea altfel — spunem noi. Doar nu degeaba și-au luat ei numele de vulturi.

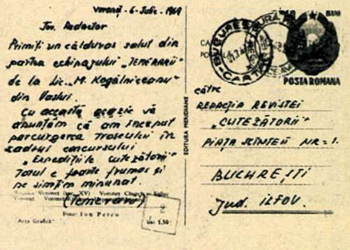
Voroneț - 6 - Iulie - 1969
Tov. Redactor
Primiți un călduros salut din partea echipajului „Temerarii" de la Lic. „M. Kogălniceanu" din Vaslui.
Cu această ocazie vă anunțăm că am început parcurgerea traseului în cadrul concursului „Expedițiile cutezătorii". Totul e foarte frumos și ne simțim minunat.
(Temerarii)

POSTA ROMANA
către
Redacția Revistei
„Cutezătorii"
Piața Scînteii Nr. 1.
București
Jud. Ilfov.

UN MESAJ DE LA 1904 m ALTITUDINE

Ni l-au trimis membrii echipajului «Cutezătorii» de la Casa pionierilor din Iași. În fața îndrăznelii și perseverenței lor, semețul Ceahlău n-a avut nimic de obiectat, s-a lăsat cucerit și-și dezvăluie tainele, și-i încîntă cu frumusețea unică a priveliștilor care pot fi admirate de pe înălțimile sale. În încheiere, acești cutezători ne roagă să transmitem tuturor membrilor celorlalte echipaje aflate în expediții, mult succes. Ceea ce și facem, convinși că o asemenea urare, venită de la o asemenea înălțime, va avea darul să dea aripi tuturor expediționarilor.

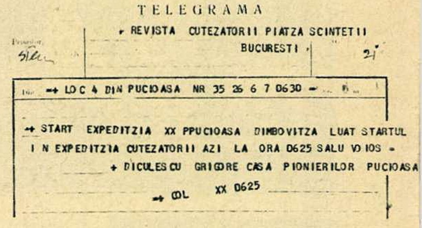
TELEGRAMA
+ REVISTA CUTEZATORII PIATZA SCINTEII
BUCURESTI
21
→ LOC 4 DIN PUCIOASA NR 35 26 6 7 0630 =
→ START EXPEDITZIA XX PPUCIOASA DIMBOVITZA LUAT STARTUL IN EXPEDITZIA CUTEZATORII AZI LA ORA 0625 SALU VOIOS =
+ DICULESCU GRIGORE CASA PIONIERILOR PUCIOASA
→ COL XX 0625

* * *

Șapte zile în munți

Într-o zi, sus la Cumpenița, au răsărit, ca ciupercile după ploaie, nouă corturi. După un drum ascuns sub cetini de brad, și-au instalat aici tabăra în corturi cei douăzeci și cinci de pionieri de la *Școala generală nr. 4* din *Curtea de Argeș*.

De cum s-au instalat au început cercetările împrejurimilor. Maeștrii undițelor s-au și avîntat la... pescuit, la observarea atentă a soiurilor de pești din rîurile de munte; naturaliștii și-au făcut primele însemnări cu privire la cunoașterea esențelor de conifere; geografii au pornit spre înălțimi. Cînd au plecat, era soare, cald, dar numai după un ceas și ceva de urcuș parcă s-au pomenit în țara lui Vifor împărat. Vîntul sufla puternic din toate părțile. Pădurile vuiau aplecîndu-și ramurile spre pămînt, înclinîndu-se supuse în fața... fulgilor de nea. *«Am sosit în Țara Zăpezilor»* se minuna cineva și, ca într-o poveste, s-a ivit pe neașteptate, printre brazi, o căsuță. Acolo, la Piscul Negru, i-au întîmpinat cabanierii cu căldură, cu mămăliguță aburindă și... povești.

Peste puțin, cînd a apărut iarăși soarele, vara a intrat în propriile-i drepturi...

Cîteva din cele mai frumoase momente din tabără, ne povestește profesorul Tudor Mihăilă, le-au reținut în jurnalul taberei și pe pelicula fotografică, harnicii reporteri.

Fotografii de T. MIHĂILĂ

POPAS...

«ȘOIMII APUSENILOR» SÎNT... LACONICI

Pesemne că membrii echipajului «Șoimii Apusenilor» (din Sălaj), aflați pe cărările moților, au redescoperit, chiar din prima zi, proverbul: «Vorba multă, sărăcia omului». Și cum nu vor cu nici un chip să se întoarcă săraci din expediție, vorbesc foarte puțin. Chiar și atunci cînd ne trimit vești la redacție. Pînă acum am primit din partea lor două vederi, fiecare avînd pe verso doar cîteva cuvinte. Suficiente însă pentru a ne face o imagine reală despre ei, pentru a ne da seama că frumoșii Munți Apuseni sînt străbătuți și cercetați de niște expediționari serioși, hotărîți să termine cu bine o treabă începută. **«Șoimii Apusenilor la o răscruce»** *— ne comunică ei în prima vedere. Și parcă-i*

MUNȚII PARÎNG
Cabana Rînca — Echipajul «T. VLADIMIRESCU»

vedem opriți undeva, pe o înălțime, unde drumurile din Apuseni se intretaie, cercetînd cu atenție harta, vorbind puțin și hotărîndu-se repede pe care dintre ele trebuie să apuce. **«Cercetările echipajului continuă. Ne simțim bine»** *— sună cea de-a doua veste. Și iarăși parcă-i vedem, seara, în preajma corturilor și-a focului cercetînd c-o bucurie potolită (dar nu mai puțin adîncă) obiectele ori mineralele descoperite de ei. Așteptăm cu nerăbdare și alte asemenea vești, dar mai ales pe aceea care, probabil că la fel de laconică, ne va anunța încheierea cu succes a expediției.*

*

Au mai luat startul echipajele: «Temerarii» (Vaslui), «Tudor Vladimirescu» (Tîrgu-Jiu), «Vulturi XX» (Pucioasa-Dîmbovița).

C. DIACONU

* * *

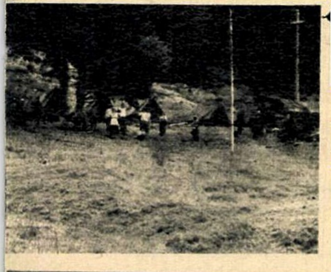

Tabăra.

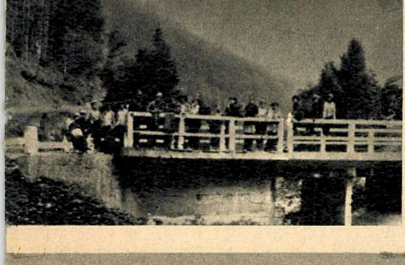

Jos: în adîncul văii, curge rîul Capra.

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT
MANUSCRISUL PIERDUT

Scenariu: AL. BOGDAN
Desene: P. MANU

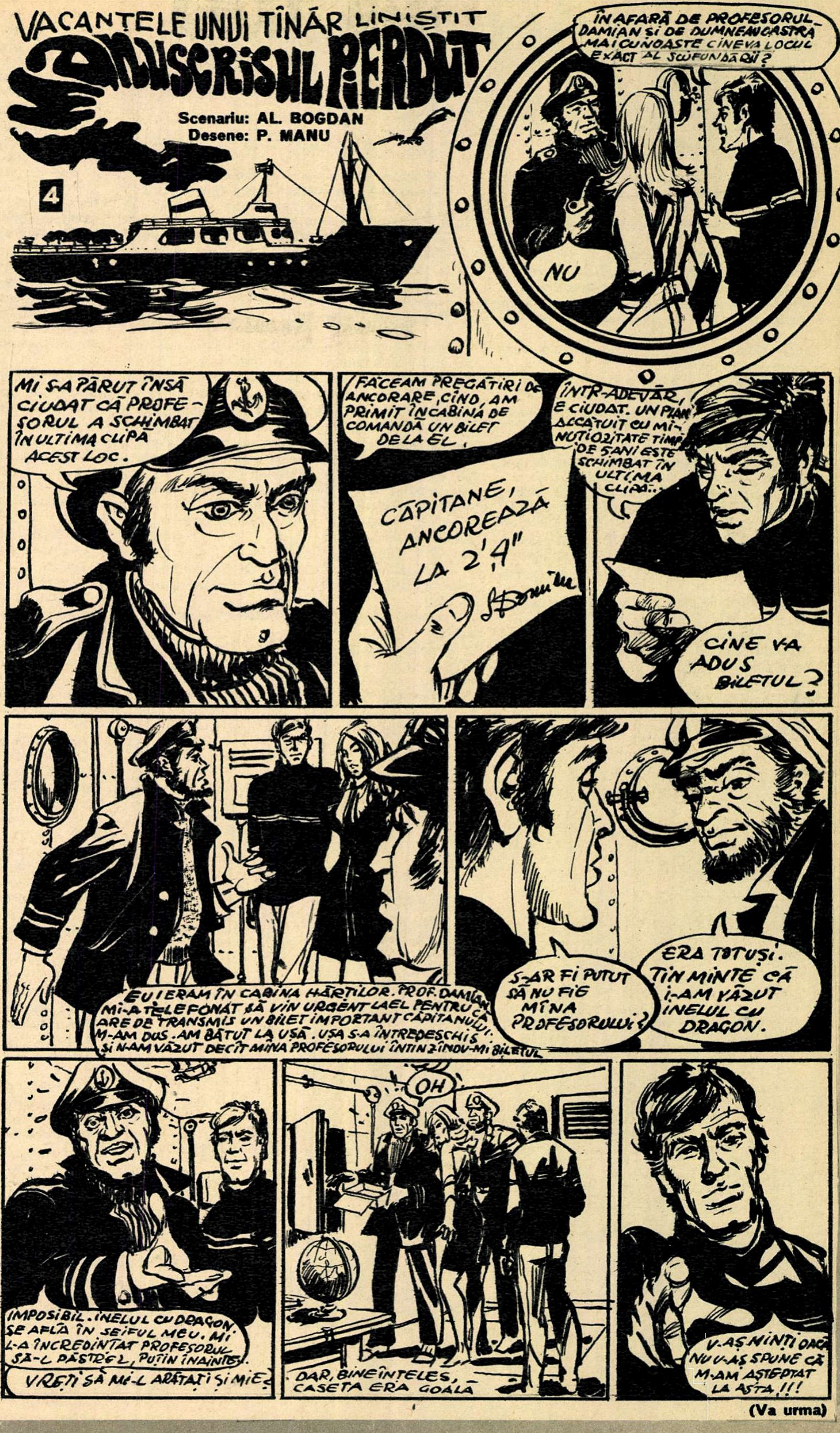
4
ÎN AFARĂ DE PROFESORUL DAMIAN ȘI DE DUMNEAVOASTRĂ MAI CUNOAȘTE CINEVA LOCUL EXACT AL SCUFUNDĂRII?
NU
MI S-A PĂRUT ÎNSĂ CIUDAT CĂ PROFESORUL A SCHIMBAT ÎN ULTIMA CLIPĂ ACEST LOC.
FĂCEAM PREGĂTIRI DE ANCORARE, CÎND AM PRIMIT ÎN CABINA DE COMANDĂ UN BILET DE LA EL.
CĂPITANE, ANCOREAZĂ LA 2'4"
ÎNTR-ADEVĂR, E CIUDAT. UN PLAN ALCĂTUIT CU MINUȚIOZITATE TIMP DE 5 ANI ESTE SCHIMBAT ÎN ULTIMA CLIPĂ...
CINE V-A ADUS BILETUL?
EU ÎI ERAM ÎN CABINA HĂRȚILOR. PROF. DAMIAN MI-A TELEFONAT SĂ VIN URGENT LA EL PENTRU CĂ ARE DE TRANSMIS UN BILET IMPORTANT CĂPITANULUI. M-AM DUS. AM BĂTUT LA UȘĂ. UȘA S-A ÎNTREDESCHIS ȘI N-AM VĂZUT DECÎT MÎNA PROFESORULUI ÎNTINZÎNDU-MI BILETUL
S-AR FI PUTUT SĂ NU FIE MÎNA PROFESORULUI?
ERA TOTUȘI. ȚIN MINTE CĂ I-AM VĂZUT INELUL CU DRAGON.
IMPOSIBIL. INELUL CU DRAGON SE AFLĂ ÎN SEIFUL MEU. MI L-A ÎNCREDINȚAT PROFESORUL SĂ-L PĂSTREZ, PUȚIN ÎNAINTE.
VREȚI SĂ MI-L ARĂTAȚI ȘI MIE?
OH
DAR, BINEÎNȚELES, CASETA ERA GOALĂ
V-AȘ MINȚI DACĂ NU V-AȘ SPUNE CĂ M-AM AȘTEPTAT LA ASTA!!!

(Va urma)

Ce va spune Prințesă?

Povestire de **OVIDIU ZOTTA**

— Pe ce jucați? întreba cu vioiciune Prințesă. Vă arbitrez eu, dar spuneți-mi, pe ce jucați?

— Tu pe ce crezi?

— Habar n-am. Pe bani, pe înghețată, pe un bilet de film?

— Nu. Pe iarbă! rîse Geo, mutînd un nebun.

— Vrei să spui că jucați degeaba? zise Prințesă, disprețuitor. Stai! De ce ai mutat nebunul ăla? Îl pierzi, pune-i cruce... Ha! Norocul tău că Siminică judecă la fel de bine ca un pepene galben, nici n-a băgat de seamă că-l poate lua!

Siminică (ședea lungit pe burtă, în iarbă) privi cu blîndețe de jos în sus:

— Auzi, Prințesă, voi aveți telefon?

— Da. De ce întrebi?

— Așa. Poate sună, poate te caută cineva. De aici nu poți auzi...

Prințesă se posomorî:

— Plec și fără să-mi spui tu! Mi-e frică să nu mor de plictiseală văzînd cît de prost jucați!

Nimic nu era bun pentru Prințesă, mai exact, nimic nu era bun în afară de ceea ce venea de la el. Mașina aia ți se pare formidabilă? Bine, dar e un bidon pe roate! Ți-a plăcut cutare film? Păi e o aiureală! Să-ți arate **el** o mașină sau o deschidere de șah, să te ducă **el** la un film — și o să ai altă părere despre viață.

— Stai, zise Geo, împăciuitor, nu ți-a spus nimeni să pleci. Siminică a glumit.

— Cine riscă glume de-astea, ar trebui, pentru orice eventualitate, să aibă la el și-un mosor cu leucoplast! mîrîi Prințesă. Faci și cu mine o partidă?

— Sigur că da.

— Bine. Pe ce jucăm?

— Ai o idee fixă! Șahul nu-i joc de noroc.

— Trebuie să ai întotdeauna ceva de cîștigat, nu?

— Fie, oftă Geo. Uite: cine pierde, e obligat **să nu mai vorbească** pînă diseară. Cu nimeni!

— Ce aiureală mai e și asta? se miră Prințesă.

— Dacă-ți convine. Ziceai că joc prost, atunci de ce te temi?

— Eu nu mă tem, dar mi-e milă de tine că o să rămîi mut pentru toată ziua!

— Mă amuză. Începem?

Cît timp judecă o mutare, Geo stă cu mîinile subsuoară, mulțumindu-se să privească tabla. Brusc, rapid, întinde mîna să mute, apoi o retrage imediat, ca și cum atingerea pieselor i-ar fi neplăcută. Prințesă, în schimb, atinge ba o piesă, ba alta; cînd cîștigă un pion îl dezmiardă, lăudîndu-l ce frumos e; cînd pierde, spune că și așa n-avea ce face cu «lemnul ăla» și tot timpul comentează mișcările adversarului: «Turnul ăla trage cu ochiul la mine, bine faci că-l muți!», «Așa, bravo, apropie-te cu călușul, nebunul meu de-abia îl așteaptă!»

— Mat, vorbărețule! spuse deodată Geo, și Prințesă intră în panică:

— Stai, că nu mut așa!

— Treaba ta. Poți să încerci ce mutare vrei! Poți chiar să refaci ultimele trei-patru mutări: toate duc la mat!

Prințesă mătură cu dosul palmei piesele de pe tablă:

— Mare lucru. Ai noroc că nu sînt eu în formă. Știu unde am greșit. În deschidere, cînd am scos nebunii, trebuia să-mi asigur...

— Sst! făcu Geo. E prea devreme!

— Prea devreme? Cum adică?

— Prea devreme ca să vorbești! Ai uitat? Cine pierde, nu mai poate vorbi pînă diseară. Cu nimeni. Sau îți retragi cuvîntul?

— Nu obișnuiesc, spuse nervos Prințesă. În fine... Am fost eu prost că m-am pus la mintea ta.

— Atunci, succes! rîse Geo. Bagă de seamă: nici măcar prin semne n-ai voie să vorbești! Dar ca să nu crezi că sînt lipsit de inimă, poftim, am să-ți dau voie să spui în cursul zilei, de trei ori «da» și de trei ori, «nu». Ar putea interveni ceva deosebit, nu pot să te las fără nici o șansă!

Vestea «muțeniei» lui Printesă (răspîndită cu mare rapiditate de către Siminică) atrase toată suflarea străzii. Un timp, Prințesă avu ocazia să joace rolul eroului enigmatic. «**Și acum, Prințesă, chiar ești hotărît să nu vorbești?**» «**Prințesă, îți dau să faci zece ture cu bicicleta, dacă spui ceva... Uite, domnule, că rezistă!**» Apoi apărură profitorii, și erau destul de mulți, pentru că fiecare băiat fusese, cel puțin o dată, pus în dificultate de tupeul lui Prințesă. Acum se răzbunau: «**Prințesă, ia povestește cum era să rămîi repetent!**» «**Prințesă, Paula spunea că i-ai scris o scrisoare de dragoste, și că ea așa cum a primit-o, așa i-a dat-o maică-tii!**» «**Prințesă, la blocul trei cineva a spart ușa de sticlă, nu cumva ești tu? Ca să știu ce să spun la administrație!**»

— Terminați! se răsti Geo. Prințesă, dacă vrei, poți folosi unul din cei trei «nu» sau din cei trei «da».

Deși scos din sărite, Prințesă zîmbi cu superioritate, adică nu considera că e necesar să cheltuie pentru ei un «nu» sau un «da» din mica și prețioasa lui rezervă.

— Te-ai hotărît? întrebă vînzătorul de înghețată. Avem de alune, de vanilie, de ciocolată, avem și de căpșuni.

Lui Prințesă îi lăsa gura apă, dar nu răspunse.

— Hai, băiete, alege odată! Alune? Vanilie? Văd că nu vrei nimic, ia-ți banii înapoi și lasă-i pe clienții care știu ce vor.

Prințesă se depărtă, chinuit de întrebarea dacă nu cumva fusese o prostie din partea lui că nu sacrificase un «da» în clipa cînd vînzătorul pronunțase cuvîntul «alune». E cea mai grozavă înghețată, și unde mai pui că în antarctida dulce pe care o strivești de cerul gurii cu limba, găsești chiar și cîte o jumătate de alună, crocantă, bine prăjită. Dar nu e mai puțin adevărat că nu s-a inventat încă înghețata care să te facă să te simți atît de bine ca atunci cînd, știind că n-ai la dispoziție decît trei de «da», înghiți în sec,dar în schimb rezerva care-ți dă posibilitatea să aprobi ceva rămîne intactă. Dacă se apropie de tine în fugă un ins care exclamă zgomotos «**Sînt regizor, caut de trei luni un băiat potrivit pentru rolul principal din noul meu film, cred că tu ești cel mai potrivit, vrei să te prezinți la studio pentru probe?**» Ar fi îngrozitor să nu poți spune «Da»! Sau, să-l luăm pe bătrînelul de colo, care cotrobăie în motorul micului său «BMW», vechi de cînd lumea. S-ar putea să te cheme să-i dai o mînă de ajutor, după care, uluit de îndemînarea ta, ar spune: «**Uite ce e, eu tocmai mă duceam să-mi iau noua mașină. Pe asta veche ziceam s-o vînd, dar acum cred că cel mai bine ar fi să ți-o dăruiesc ție. Ești de acord?**» Năucit de astfel de visuri, Prințesă fu cît pe-aici să murmure un «da», dar se opri la timp, rostindu-l doar în gînd.

— Tinere, dacă ești amabil...

Prințesă se uita în vitrina magazinului universal. Întoarse capul. Vocea era a unei femei, cu un cărucior în care se foia, plin de vitalitate, un băiețel de vreo zece luni.

— Nu pot intra cu căruciorul, de altfel e și prea multă lume înăuntru, înțelegi, unul tușește, altul strănută... Numai cinci minute, să cumpăr ceva. Silvian e cuminte, n-o să-l supere pe băiatul cel mare. Vrei?

— Îmda... oftă Prințesă.

Rămas cu copilul, gîndi cu groază în ce situație ar fi fost dacă lua înghețată. «**Uite cum se zbenguie, stai, urîtule, cuminte, că plonjezi pe trotuar!**» îi spuse el în gînd, verificînd cataramele curelelor de siguranță.

— Mulțumesc, ai fost foarte drăguț! zise femeia, apărînd cu sacoșa plină, și-i întinse lui Prințesă o hîrtie de trei lei.

— Nu! strigă el, supărat de două ori; întîi că i se oferiseră bani și apoi pentru că îi mai rămăseseră, mari și late, două garnituri «da-nu».

Pe urmă porni iar prin oraș, acum se învățase cu jocul de-a tăcerea. «**Înainte, cred că am spus de**

(Continuare în pag 12)

Desen: **IOAN DONCA**

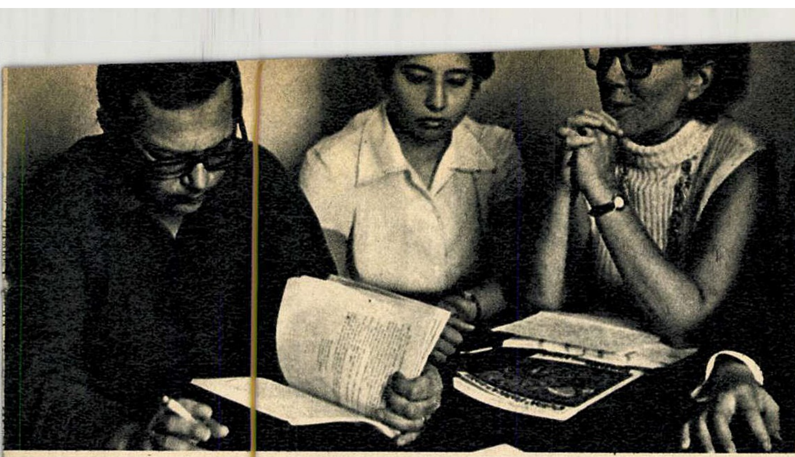

1

3

MASĂ ROTUNDĂ CU LAUREAȚII PREMIILOR CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR PE 1969 REALIZATĂ DE REVISTA; «CUTEZĂTORII»

UNDE V-AȚI ÎNTÎLNIT EROII?

Vă recomandăm spre lectură cîteva dintre cărțile distinse de Consiliul Național al Organizației Pionierilor cu premii anuale: *«Arcașul Măriei Sale»* și *«Eroi au fost, eroi sînt încă»*, **DUMITRU ALMAȘ**, Premiul «Cutezătorii»; *«Despărțirea de jocuri»*, **COSTACHE ANTON**, Premiul «Cravata roșie»; *«Tartine cu vară și vînt»*, **OCTAV PANCU-IAȘI**, Premiul «Albatros»; *«Sfaturile motanului Grigore»*, **PAUL ANGHEL**, Premiul «Cosînzeana»; *«Arca lui Nae»*, **VASILE MĂNUCEANU**, Premiul «Cosînzeana»; *«Geografia distractivă»*, **AUREL LECCA**, Premiul «Orizont»; *«Trăsura fără cai»*, **ION GHENEA STĂNESCU**, Premiul «Orizont»; *«Copii-poeți»*, Mențiunea specială a juriului.

Premierea acestor cărți a prilejuit, ca și anul trecut, o întîlnire între autorii lor în cadrul redacției noastre. Bucuroși de oaspeți, «Cutezătorii» i-au primit cu căldură pe scriitori care, la rîndul lor, au fost gata să-și împărtășească gînduri și impresii. Alături de scriitori încercați, la discuție s-au aflat și cîțiva foarte tineri condeieri, de vîrsta cutezătorilor, autori ai cărții «Copii-poeți».

— «Unde v-ați întîlnit cu eroii pe care i-ați adus în paginile cărților dv.?» a fost întrebarea în jurul căreia s-au purtat o parte din discuții. Răspunsurile au fost prompte.

OCTAV PANCU-IAȘI (foto 1)

— Cîteva cuvinte despre eroii cărții mele «Tartine cu vară și vînt?» Cu plăcere, dar mi se pare un pic pretențios să numesc «eroi» niște năpîrstoci care, cînd numără pînă la 10, îl sar pe 5 și îl așază pe 6 după 8...

Totuși, dacă mă gîndesc bine, Dumitrescu Radu, zis Răducu, zis Ducu este — în felul lui — un erou. În primul rînd pentru că m-a suportat pe mine ca... părinte! Am fost grozav de exigent în ceea ce îl privește. El voia să călătorească în Hipopotamia — și eu îi făceam bagajele și-l trimiteam în Țaraundejoievineri. El ar fi vrut să se facă «inginer de ascuțit creioane» și eu îl sfătuiam să studieze «Academia de spart nuci». Pînă la urmă însă ne-am înțeles. I-am dat voie să crească și să facă ce dorește, cu o singură condiție: să mă lase pe mine să rămîn copil. Și-am rămas. Băieți, cînd jucăm leapșa?

DUMITRU ALMAȘ (foto 2)

— Unde i-am întîlnit? Mai întîi în balade, în legende, în povestirile bătrîne. Apoi în cronici și-n documente. După asta, să vă mărturisesc drept, i-am întîlnit în fiecare loc unde a rămas o amintire din vremi de demult.

Cu eroii din «Fluierașul și Alămîia» am făcut cunoștință întîia oară în istoria răscoalei lui Horia, Cloșca și Crișan. I-am urmărit sub zidurile cetății Deva și i-am întovărășit în Apuseni, prin satele vîlvorîte de pîrjolul răscoalei.

Cu Maria, fata de la Cozia, m-am întîlnit pe malul Oltului, lîngă zidurile întărite cu contraforturi tari. I-am ascultat povestea vieții, șoptită parcă de valurile rîului. Și dacă așa stau lucrurile, de bună seamă că m-am întîlnit și cu Sion Nouraș la Putna și la Suceava, deși întîi și-ntîi l-am cunoscut din cronică, din acea «O samă de cuvinte» a bătrînului Neculce. Cu Gelu românul, între ruinele cetății de la Dăbîca, iar cu zugravul Dobre, lîngă frescele de la Voroneț.

2

Dar știți de ce mă întîlnesc așa de des cu acești eroi ai vremilor de demult? Pentru că-i iubesc. Îi iubesc și iar îi iubesc.

COSTACHE ANTON (foto 3)

— Pe eroii povestirilor mele i-am cunoscut în școală, pe stradă, pe terenul de fotbal improvizat oriunde din două serviete, o cărămidă și un basc, în preajma șotronului desenat cu cretă pe trotuarul din fața blocului, dincolo de livezi la înălțat zmeiele. Am încercat astfel să pătrund în lumea copilăriei, în ceea ce are ea esențial: jocul, visul, fantezia. «Despărțirea de jocuri» este o metaforă care vrea să sugereze intrarea într-o altă vîrstă, în adolescență.

4

RED. Cine este robotul Alcor, acest foarte interesant personaj din povestirea care a dat titlul întregului volum?

C.A. El este, de fapt, o parte a personajului principal, poreclit de colegi Modestul Cinci un alt eu al său, mai bun, mai generos. Alcor este născut din visare și se află la interferența între planul real și cel fantastic atît de caracteristic adolescenței.

RED. După părerea noastră Alcor este unul din cele mai pline de farmec personaje ale povestirilor dv. care, fără îndoială, cucerește cititorul.

PAUL ANGHEL (foto 4)

Cum mi-am cunoscut personajul?... Personajul meu e un motan, un motan adevărat. El are două biografii, una reală și una literară, ultima nițeluș schimbată. Cea reală: mi l-a adus, într-o clipă de mîhnire, de suferință, poetul și academicianul Demostene Botez, ca să mă mîngîie de pierderea unui alt motan dispărut definitiv pentru care purtam doliu. Grigore a fost adus în buzunar, abia făcuse ochi, încăpea într-o palmă, iar primul semn de recunoaștere au fost niște zgîrieturi grozave. A crescut apoi ca și balaurul din poveste. S-a instalat, la început într-un sertar de la biroul meu, s-a mutat apoi într-un sertar mai mare, apoi în alt sertar și mai mare, apoi cînd n-a mai încăput și-a rînduit domiciliul deasupra, printre hîrtiile mele, sub lampa cu abajur. Îl foloseam ca greutate pentru hîrtii, ca să nu le ia vîntul. Stătea cuminte? Aș!... Îl deranja scîrțîitul peniței și fîșîitul hîrtiilor, și atunci intervenea cu laba. Mă necăjea, de fapt el părea necăjit, protesta, îmi răsturna creioanele, iar adesea, ca să mă silească să întrerup lucrul și să începem joaca, se așeza chiar pe fila la care scriam. Din acest dialog dintre peniță și lăbuță s-au născut «Sfaturile motanului Grigore».

6

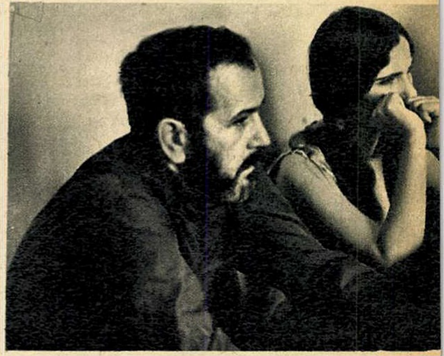

5

E o carte pentru copii și oameni mari, în care motanul apare: ici și colo, cît să încurce lucrurile. Desigur cariera lui literară nu-i epuizată, această carte este abia un început. Aș putea spune chiar că motanul a fost foarte nemulțumit. «Cum, mi-a spus el, numai atît însemn eu pentru tine? Numai atît de puțin ai reținut din biografia mea?»...

Am meditat și am ajuns la concluzia că motanul are dreptate. Și de aceea am hotărît ca, în colaborare cu el, să scriu o nouă carte. «Adevărata identitate a motanului Grigore».

VASILE MĂNUCEANU (foto 5)

— Am avut totdeauna o tendință spre o literatură mai degajată, mai cu umor. Pe Nae l-am conceput pentru emisiunile de radio. M-am străduit să fac din acest Nae o persoană simpatică. Am scris scenariul de la săptămînă la săptămînă, creînd noi și noi întîmplări. Astfel a crescut Nae și a pătruns apoi în paginile cărții. Era un experiment pentru mine, nu o certitudine și m-am bucurat foarte mult cînd am primit premiul.

AUREL LECCA (foto 6)

— Personajul principal al cărții mele este Geografia. L-am vrut un personaj fascinant, care să cheme cititorul, să-l ademenească și să-i deschidă zeci de porți spre cunoaștere. Am reușit, n-am reușit?

RED. Cu statele dv. de vechime în acest domeniu, nu poate surprinde pe nimeni nici reușita și, evident, nici premiul.

BITI CARAGIALE

(Continuare în pag. 13)

1

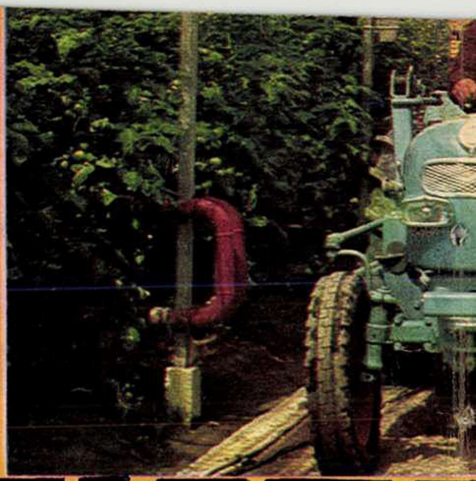

AMIAZ
D
AUR

Reportaj
de
AL. DINU IFRIM

2

3

Siut-Ghiolul scapără în amiaza încărcată cu aur. Aur, ridicat din pămînt, ridicat din ape, adunat în lanuri bulgăre cu bulgăre, la jumătate de metru de pămînt, atîrnînd greu.

Străzile sînt aproape goale la ora asta în Palazu Mare, dar simți venind din cîmp răsuflarea depărtată a combinelor, simți încleștarea oamenilor în această campanie de iulie, pe colinele cu spinări arcuite domol în străvechiul pămînt dobrogean atît de năpăstuit altădată.

«PENTRU A SCĂPA OAMENII DE ÎNTUNERIC»...

Nicăieri poate ca aici, pe aceste meleaguri, nu-și găseau o justificare lipsurile și sărăcia. Acest pămînt, considerat sterp prin tradiție, bîntuit de dogoarea vînturilor aspre, nu le putea aduce oamenilor mare lucru, mai ales cînd n-aveau cu ce-l lucra.

Aceeași situație era și prin alte locuri, chiar dacă pămîntul era mai bun. «Un plug revine la trei gospodării — arăta monografia Institutului de științe sociale, făcută în 1938 — o grapă la patru gospodării cu o suprafață cuprinsă între 1—3 hectare». Tot în acest sens, un om de specialitate, bun cunoscător al stărilor de lucru de pe la noi, preciza, completînd imaginea: «Două treimi din numărul plugurilor și jumătate din numărul grapelor nu sînt altceva decît fiare vechi, unelte cu totul primitive».

O stare deplorabilă, încît nu-i de mirare că pe vremea aceea unele sate aveau nume de-a dreptul pocite. Valea Rea, Vai-de-ei, Golășei, Rîpile, Gropile...

— Cei mai mulți de pe la noi, din Palazu, spune brigadierul Vasile Spau, lucrau la carierele de piatră din vecinătate. O scoteau cu tîrnăcopul din stîncă, cu palmele zdrelite o încărcau în căruțe, să aibă cu ce-și ridica cei avuți case arătoase.

Nici apă cu ce să-și potolească setea nu aveau cei din Palazu Mare, cu toate că apa potabilă gîlgîia sub prispele lor: conductele ocoleau pe sub pămînt, duceau la Constanța. Oamenii beau apă din Siut-Ghiol, o cărau din lac cu sacaua. Deasupra caselor urca linia de înaltă tensiune și seara, în oraș, se aprindeau becurile; la Palazu însă, oamenii orbecăiau pe întuneric.

«Pentru a scăpa oamenii de întuneric și mizerie trebuie să *se* **construiască socialismul la sate»...**

Slove istorice, din istoricul document de partid de acum două decenii, cuvînt de îndemn și deschizător de epocă în viața celor înfrățiți dintotdeauna cu glia.

5

8

4

Era zi fierbinte de iulie, ca acum, cînd pe meleagurile vasluiene, la Rășcani, mîini bătătorite de sapă și de coarnele plugurilor au ridicat în pridvorul unei case o placă pe care licăreau cuvintele, înscrise proaspăt, «VICTORIA SOCIALISMULUI». Apăruse una din primele mlădițe ale socialismului la sate, împreună cu alte patru: Laslea-Brașov, Zăbrani-Arad, Turnișor-Sibiu, Lunca de Jos-Cluj.

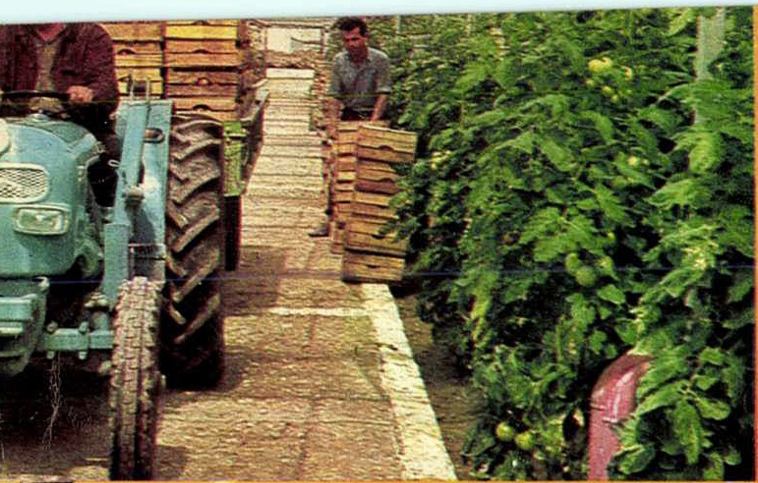

6

FLUXUL
MARILOR
CREAȚII
XXV

Rodnic, cuvîntul partidului a însuflețit inimile și aici pe plaiurile dobrogene (primul ținut în care s-a încheiat cooperativizarea), la Palazu Mare.

DE LA SIUT-GHIOL PE VALEA CARASU

Așezat pe malul lacului Siut-Ghiol, Palazu Mare își răsfrînge de mult stelele electrice în apele învăpăiate ale amurgurilor, iar în casele gospodarilor (vreo două sute construite în ultimul timp) s-a statornicit același ritm de viață civilizată din care nu lipsesc aparatul de radio sau televizorul, mijloacele de confort urban; iar apa limpede, potabilă, izvorăște și în adăpătorile mecanice din impunătoare construcții zootehnice.

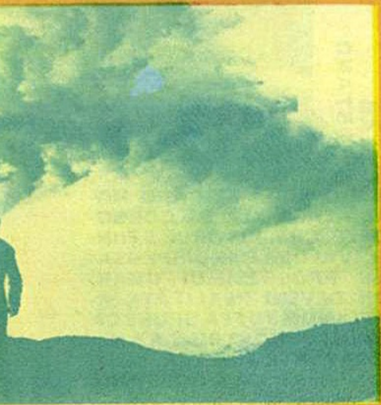

7

11

N-am întîlnit la ora aceea de amiază în Palazu, pe stradă, nici un copil de școală, nici chiar cînd au început să se ivească din zare primele autocamioane cu grîu din această vară, întîmpinată aici și pe întreg tărîmul de aur al Mioriței de aproape **o sută cincizeci de mii de combine și tractoare.**

M-a lămurit o voce grijulie de părinte:

— O să-i găsim la lac pe copii — sînt doar în vacanță. Se plimbă cu bărcile.

Acolo erau — și Cosma Vasile, și Musa Senia, și Gaci Anastase, și surorile Costea. Șapera Ioan și Ritu Rodica tocmai sosiseră din tabăra internațională de la Sinaia, iar alții, vreo șapte, se pregăteau să plece la Sinaia.

Siut-Ghiolul nu-i însă doar loc de agrement pentru cei din Palazu Mare.

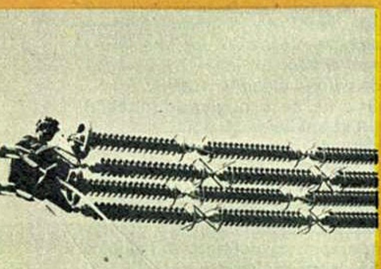

9

10

Electropompe puternice, instalate pe mal, smulg apa din lac și o revarsă în rețeaua de irigații desfășurată în culturi pe sute de hectare.

— E o bogăție apa, spunea bucuros Florin Faur, unul din cei trei ingineri agronomi pe care i-am cunoscut în Palazu.

— Dar dacă nu s-ar afla aproape?

— Am căuta -o în pămînt. Ca cei din Sîntana.

Acolo, sursele de apă naturală, Mureșul, Crișul Alb, fiind foarte departe, au săpat o fîntînă în plin cîmp. Ajunseseră cu forajul la 8—10 metri, dar nimic. N-au renunțat însă, au continuat lucrul. Și deodată, la vreo treisprezece metri adîncime — apă! Desferecate, izvoarele au țîșnit la lumină, fîntîna s-a umplut cu apă. Apoi, din cincizeci de fîntîni s-au pornit izvoarele pe cîmp, în lung și-n lat.

O bătălie de mare anvergură se dă pe Cîmpia Bărăganului, la Dunăre — și chiar pe pămîntul dobrogean, pe șantierul marelui sistem de irigații de pe Valea Carasu, unde aspersoarele vor întinde curcubee de apă pe o suprafață de o sută șaptezeci și patru de mii de hectare. Aici, o artilerie întreagă de dragline, tractoare pe șenile și alte mașini grele înfruntă natura. Ca să se amenajeze un singur metru liniar la canalul magistral sînt dislocate nu mai puțin de 23 de vagoane de pămînt.

De altfel, la Poarta Albă, urmează să se instaleze cea mai mare stație de pompare a apelor irigate cunoscută pînă acum în lume. O inimă extraordinară, capabilă să pulseze într-o secundă pămînturilor (transformate deja într-o grădină cu păduri de piersici, cu lanuri întinse și dulci podgorii în care strălucesc caratele medaliilor) echivalentul debitului de apă al rîurilor Olt și Jiu, la un loc!

O putere emoționantă, aceeași, concretizează deopotrivă în gestul gingaș al sătencelor vrîncene ce-și împodobesc interiorul caselor cu imense covoare — unul singur desfășurat pe cei patru pereți, cuprinzînd întreaga cameră —, în constelația luminilor electrice aprinsă în mii și mii de sate și comune, concretizată în acea clipă istorică cînd mîini aspre de săteni au încrustat în pridvorul casei cuvîntul partidului, al inimii lor — «VICTORIA SOCIALISMULUI». Victorie deplină acum pe întreg pămîntul românesc.

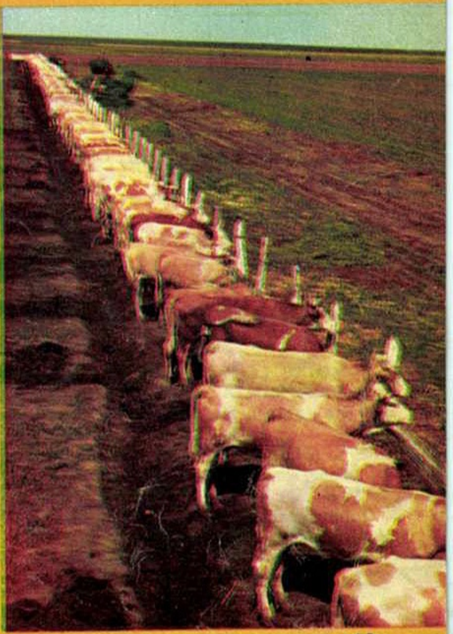

13

Din coloana celor 150 000... (1)
Peisaj din satul contemporan (2).
La biblioteca căminului cultural (3).
Tablou... avicol (4).
«Cură» de ultraviolete (5).
Culturi sub cupole de sticlă (6).
Imagini grandioase pe Valea Carasu (7-8).
Punte de lumină spre sate (9).
Apicultura — o ramură înfloritoare (10).
Cu barca pe Siut-Ghiol (11).
Aviația pe ogoare (12).
Secvență zoo (13).

12

PĂMÎNTUL, O PLANETĂ DE AMELIORAT?

• ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A REVISTEI „CUTEZĂTORII"

Partea a doua

MICHEL RAGON

NOILE LOCUINȚE VOR CREA ȘI O NOUĂ CIVILIZAȚIE, ne declară MICHEL RAGON.

— *Nu încape îndoială! ne răspunde Michel Ragon. Romancier, sociolog, critic de artă, scriitorul francez a întreprins numeroase studii despre arhitectura și urbanismul contemporane, desprinzînd marile linii care ne dau posibilitatea să ne imaginăm ce vor fi urbanismul și arhitectura viitorului, constatări pe care le-a înfățișat în lucrările sale: «Cartea arhitecturii moderne» (1958); «Urbanismul și orașul» (1963); «Unde vom trăi mîine?» (1963) și «Noua arhitectură franceză» (1964).*

— Îmi întemeiez această afirmație, **continuă Michel Ragon,** pe faptul că multe din previziunile pionierilor arhitecturii contemporane au devenit realități, iar altele se vor înfăptui, cu siguranță, nu peste multă vreme.

«Ce-i arhitectura? scria **Walter Gropius** în 1919. Ea este expresia cristalină a celor mai nobile gînduri ale omului, ale aspirațiilor lui intime, ale omeniei lui... Azi nu există încă arhitecți, noi nu sîntem decît **precursorii** celui care va merita mai tîrziu din nou numele de arhitect, căci el înseamnă: **maestru al artei**, care transformă deșerturile în grădini și care înalță pînă la cer minuni de piatră, sticlă și fier».

Azi însă, aproape toate realizările concepute de utopiști au devenit posibile, de la casele de sticlă pînă la climatizările paradisiace. Tehnica a dat pînă la urmă dreptate utopiei. Omul e însă pregătit să pătrundă în acest univers al perfecțiunii pe care i-l făgăduiește tehnica? Noul urbanism și noua arhitectură sînt strîns legate de o nouă civilizație, așa cum au înțeles-o prea bine pionierii.

Atunci cînd **Le Corbusier** și-a conceput apartamentele — tip ale acelui **Unité d'Habitation** (Unitate de locuit) din Marsilia, s-a gîndit la această nouă civilizație. De aceea, el a studiat un nou tip de locuință. De pildă, Strada comercială aflată în mijlocul imobilului oferă gospodinelor posibilitatea să-și facă aprovizionări rapide fără a fi obligate să iasă din Unitate. Copiii între 7—10 ani se vor putea duce la școala situată pe acoperișul-terasă, părinții avînd doar grija să-i conducă pînă la ascensor. Prevăzînd nenumărate dulapuri în pereți, făcînd din aceste apartamente bine dotate adevărate «mașini de locuit», **Le Corbusier** anticipa apartamentul viitorului, total echipat. Actualele locuințe colective dispun de un zid de căldură (încălzirea centrală colectivă), iar în viitor vor dispune de un zid de răceală, care va înlocui frigiderul individual. Alte multe obiecte de uz casnic vor dispare: fierul de călcat, țesăturile devenind nešifonabile; sticlele, eliminate de cutii; dulapurile, înlocuite, evident, cu dulapurile din pereți și poate chiar și paturile, înlocuite cu perne de aer. Aceste perne de aer vor face, poate, de asemenea, inutilă roata, așa cum reactoarele au făcut inutilă elicea.

Toate aceste importante îmbunătățiri tehnice vor face viața omului din ce în ce mai bună, mai plăcută, mai comodă, și ele ne arată că, în mod evident, condițiile vieții pe Pămînt pot fi îmbunătățite simțitor.

1

JEAN DORST

ÎMPĂCAREA OMULUI CU NATURA VA FACE DIN PĂMÎNTUL NOSTRU O PLANETĂ DIN CE ÎN CE MAI BUNĂ, consideră profesorul JEAN DORST.

— *Homo faber* de azi are o încredere nezdruncinată și absolută în viitor, *ne spune Jean Dorst, profesor la Muzeul Național de științele naturale din Paris, vicepreședinte al Comisiei de ocrotire a Uniunii internaționale pentru conservarea naturii din Morges.*

— Mîine, el va muta munții din loc, va schimba cursul fluviilor, va recolta cereale în deșert, va călători curent în Lună și în alte planete.

Oricît de mare ar fi însă această încredere în tehnică, ea nu trebuie să ne determine să înăbușim sursele vieții noastre. Dacă vrem să facem din Pămîntul nostru o planetă ameliorată, atunci avem datoria să nu rupem toate legăturile cu mediul în care ne-am născut. O regiune trebuie să fie studiată în ansamblul său, în funcție de scopul pe care îl urmărim, dar și de specificul părților care o alcătuiesc. Soluția propusă pentru valorificarea ei trebuie să țină seama de aceste fapte, ca și de climat, de natura solului, de forma lui și de imperativele biologice. Omul trebuie să știe să le interpreteze. Cei mai diverși specialiști, de la economist și sociolog pînă la biolog, vor avea menirea să decidă repartiția zonelor, al căror ansamblu va trebui, în măsura posibilului, să respecte diversitatea mediilor naturale care constituie ecosistemele planetei noastre. Aceasta va permite în viitor ocolirea multor erori grave. Aceasta va evita cultivarea, cu prețul unor investiții uriașe, a mlaștinilor și savanelor tropicale, cu un climat puțin propice și cu soluri fragile, improprii agriculturii. Aceasta va evita intoxicarea planetei cu deșeuri industriale și cu produse chimice. Aceasta va evita de asemenea masacrul animalelor, de la cele mai mici pînă la cele mai mari, și distrugerea asociațiilor vegetale, acțiune care se va dovedi pînă la urmă că-e în detrimentul omenirii. De altfel, trebuie să observăm că omul a început să-și dea seama de această imperioasă necesitate în însuși interesul economiei. Planurile de amenajare a multor țări europene, aflate acum în curs de realizare, împacă deseori transformările inevitabile ale mediilor naturale cu păstrarea unor parcele, care devin părți integrante ale unui ansamblu în care echilibrul natural nu este în întregime desființat.

Multe națiuni care și-au cîștigat recent independența au înțeles și ele această necesitate. Acest lucru îl observăm în special în țările din Africa și în Asia. Din acest punct de vedere, am putea cita exemplul Ceylonului care, valorificînd regiunea Gal Oya, a știut să împace stabilirea plantațiilor cu menținerea, pe largi suprafețe, a așezărilor naturale, propice păstrării ființelor vii care constituie elementele lor biotice.

Asemenea exemple ar trebui să se multiplice în lume dacă omul vrea să-și mențină poziția sa pe o planetă care nu i-a fost dată ca s-o distrugă, ci ca s-o folosească așa cum trebuie și să poată prospera pe ea în cele mai bune condiții. Acestea depind realmente de o armonie și de un echilibru natural , din care omul nu este decît o parte esențială. În acțiunea de reintegrare a omului în natură, fiecăruia dintre noi îi revine un rol, căci fiecare dintre noi poate contribui la distrugerea sau, dimpotrivă, la apărarea unei parcele de viață a naturii. Căci dacă omul trebuie uneori să biruie natura, el nu trebuie s-o facă întotdeauna și în mod obligatoriu. Cu acest preț — al împăcării omului cu natura — Pămîntul nostru se va putea îmbunătăți, devenind o planetă din ce în ce mai bună, mai plăcută, pe care să merite să trăiești.

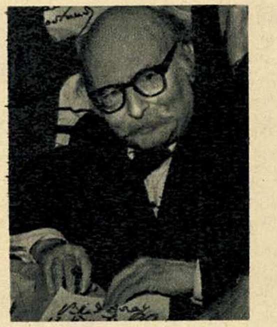
JEAN ROSTAND

CÎND O NOUĂ ETICĂ, O MORALĂ CAPABILĂ SĂ CONSOLIDEZE, CU AJUTORUL ȘTIINȚEI, VALORILE INDISPENSABILE PROGRESULUI UMAN, VOR DEVENI REALITĂȚI, ATUNCI VOM PUTEA SPUNE CĂ PĂMÎNTUL NOSTRU S-A AMELIORAT ÎNTR-ADEVĂR, declară profesorul JEAN ROSTAND.

— Pămîntul este o planetă care poate fi ameliorată? *ne reia întrebarea profesorul Jean Rostand. Savant de renume mondial, ilustrul biolog, membru al Academiei franceze, este serios preocupat de viitorul globului nostru.*

— Înainte de a răspunde întrebării dv., țin să subliniez că, ținînd seama de strigătul de alarmă pe care l-au dat mulți specialiști în legătură cu creșterea, într-un ritm foarte accelerat, a populației mondiale — 3 600 000 000 în 1980 — toate țările lumii sînt preocupate de sporirea potențialului alimentar. Se depun străduințe pentru îmbunătățirea procedeelor de cultură a plantelor, pentru ridicarea calității îngrășămintelor sau pentru perfecționarea genetică a speciilor cultivate, se pregătește exploatarea noilor surse de hrană și, în special, a unor alge microscopice de tipul Chlorella, ușor cultivabile și capabile să folosească la maximum energia solară.

Ne este permis să precizăm că Omul nu se va lăsa înfometat de număr. Dar oare nu va trebui să facă față altor amenințări? Supremația nu-i va fi niciodată contestată? În mulțimea de ființe care populează, împreună cu el,

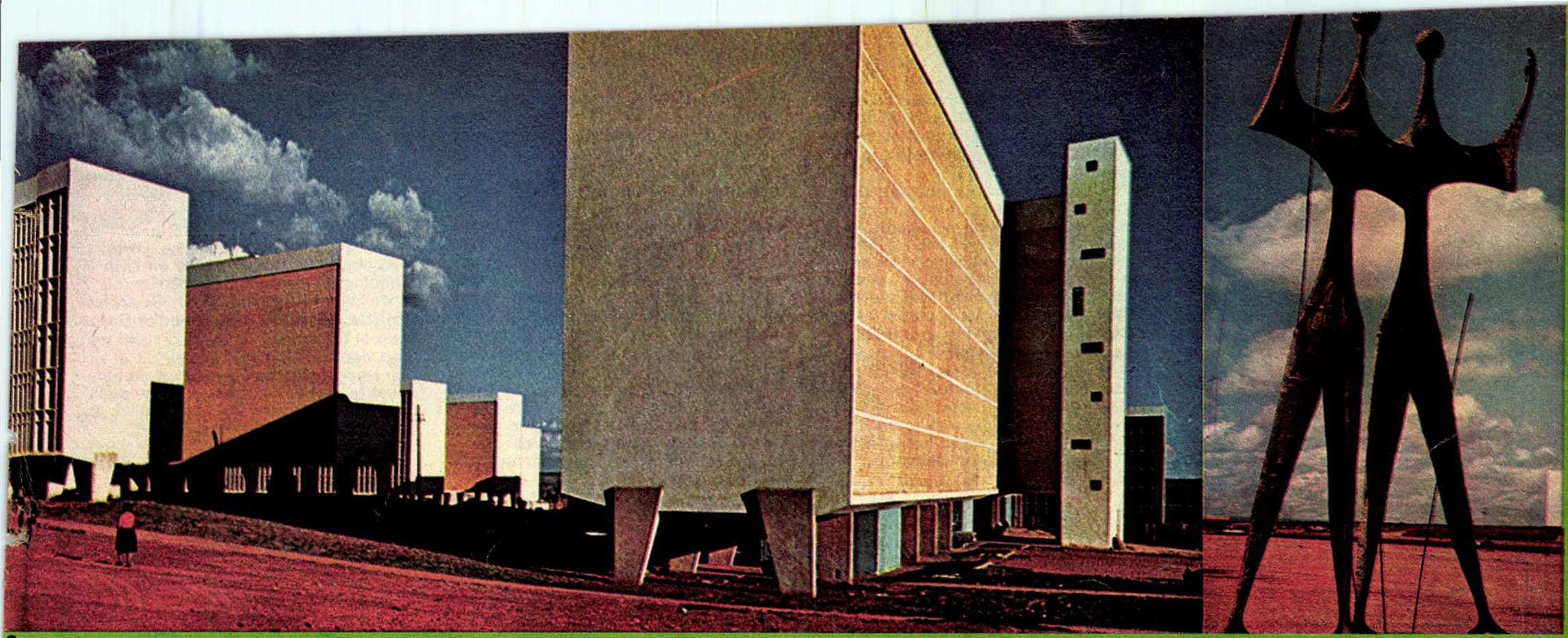

2

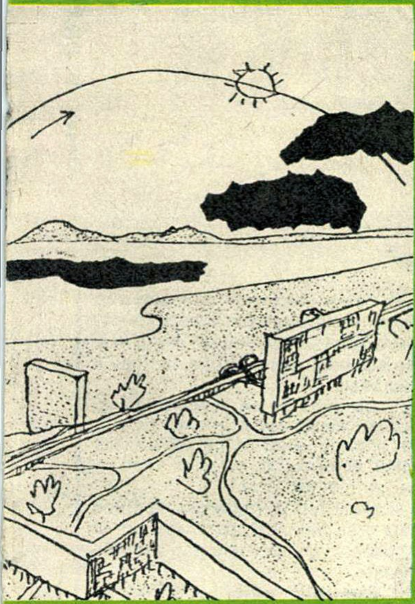

3

suprafața globului, nu există oare nici una care, deși încă inferioară lui, ar putea să-l pună în pericol?

S-a vorbit deseori de «amenințarea insectei» (Howard). De fapt, numeroase insecte, din cauza lăcomiei și a capacității lor de înmulțire, fac adevărate ravagii în pădurile noastre, pe ogoarele noastre, în recoltele noastre: gîndacul de Colorado, cărăbușul, lăcusta-de-fînețe au în privința aceasta o tristă reputație. Doar gîndacul de Colorado costă Franța, în fiecare an, mai multe zeci de miliarde... Dar de aci pînă la a crede că insectele pot să ne creeze dificultăți alimentare e departe. De altfel, în lupta pe care e silit s-o ducă împotriva insectei, Omul este din ce în ce mai puternic înarmat de știință, care îi procură fie arme chimice, fie procedee biologice.

Insecta devine într-adevăr periculoasă atunci cînd este purtătoare de germeni patogeni: Ajungem astfel la o întrebare mai generală: specia umană nu va fi, într-o zi, exterminată din cauza acțiunii cutărui microb, cutărui virus? S-ar putea ca, în trecutul vieții, unele specii, chiar grupuri întregi, să fi fost eliminate din aceste cauze. Specia noastră pare să fie însă la adăpostul unei asemenea amenințări, dacă ținem seama de eficacitatea și de varietatea, mereu crescînde, ale mijloacelor de care dispune în lupta sa antiinfecțioasă.

Altă problemă. Tot ce știm despre mecanismele eredității ne îndeamnă să presupunem că o specie poate să dureze la nesfîrșit, dacă nu-i ia locul o specie rivală sau nu-i distrusă de cauze externe, cărora ea nu se poate adapta.

Dar dacă specia umană este teoretic nemuritoare, este ea oare sigură de fixitatea ei? Este absolut sigur că Omul nu va mai evolua de aici înainte?

Există într-adevăr biologi care prezic această depășire naturală a lui **Homo sapiens** , prin apariția unui **Homo sapientior** și nu avem nici un motiv temeinic ca să tăgăduim în mod formal această posibilitate. Pînă la apariția acestui ipotetic urmaș, sarcina Omului este bine trasată. Toți biologii sau aproape toți sînt de acord în privința datoriilor omului față de om. A apăra fragila și prețioasa protoplasmă umană sub toate formele ei, sub toate aspectele ei, a o apăra împotriva morții, împotriva suferinței, a lipsurilor, a înjosirii, a ajuta dificila și impetuoasa creștere a fenomenului uman; a obține din partea societății ca ea să dea fiecăruia partea maximă ce i-o poate da; a proceda astfel încît omenirea, în totalitatea ei, să extragă cea mai bună parte din resursele încă neexploatate și subestimate ale lui **Homo sapiens.**

Cînd această etică nouă, ce se schițează acum, această morală capabilă să justifice și să consolideze, cu ajutorul științei, valorile indispensabile progresului uman vor deveni realități, atunci și numai atunci vom putea spune, fără teamă de a fi dezmințiți, că Pămîntul nostru s-a ameliorat într-adevăr.

Anchetă realizată de
PAUL B. MARIAN

4

5

1) O oază sub cupolă de sticlă. Paolo Soleri și Mark Mills au plantat această locuință în deșertul Arizonei.

2) Brasilia, o capitală încă tînără.

3) Dialog cu natura într-un proiect destinat Algerului de marele arhitect francez Le Corbusier.

4) București — o capitală în plină metamorfoză.

5) Detaliu din celebra Unité d'Habitation a aceluiași Le Corbusier.

ARHEOLOGI și SCUFUNDĂTORI

Cine și-ar fi putut închipui că arheologia ar putea avea o legătură cît de mică cu sportul? Iată însă că un grup de elevi din Mangalia ne demonstrează, pe viu, această posibilitate.

Totdeauna, după furtună, pe țărmurile joase din preajma Mangaliei, marea aruncă din adîncurile ei diverse și interesante relicve: fragmente de amfore, rămășițe din epave care dorm de secole sub apă, monezi străvechi. Pornind de la existența acestor mărturii ale civilizațiilor trecute, pe care marea le [illegible] cu consecvență, în anul 1957, cîțiva elevi au avut ideea organizării unui muzeu de arheologie marină. Numai că, în foarte scurt timp, postura de [illegible]tori de pe uscat a acestor relicve nu i-a mai mulțumit. «N-am putea, oare, să pătrundem în adîncurile împărăției lui Neptun? Atunci am putea descoperi mult mai multe și mai interesante comori ale mării».

Ideea îndrăzneață, pe care cu siguranță că n-ar fi putut s-o realizeze dacă n-ar fi primit sprijinul unui pasionant arheolog și scufundător amator mai în vîrstă, **Ștefan Singiorsanu**, profesor de matematică la Liceul din localitate.

Pe atunci o parte dintre copiii aceștia nici nu știau să înoate. Dar au învățat. Apoi au învățat și să se scufunde, mai întîi liber, mai tîrziu folosind măști simple. Încet, încet, după îndelungi antrenamente, cei mai îndrăzneți și mai rezistenți au reușit să atingă adevărate performanțe, scufundîndu-se pînă la 7 m adîncime. Străduința le-a fost răsplătită. Mai întîi prin descoperirea lumii mirifice a adîncurilor. Apoi și a numeroase obiecte de o reală valoare istorică și științifică. Acum, într-una din sălile liceului, unde a fost instalat muzeul de arheologie marină, vizitatorii pot admira printre alte exponate, o frumoasă statuetă antică de Tamagra, numeroase monede antice și medievale, un tun de corabie din secolul al XVI-lea, o ancoră de fier care, după cum se crede, a fost făurită înainte ca lumea antică să-l fi avut pe Ovidiu...

Acum, la Mangalia există un club al arheologilor-scufundători care numără 24 de membri. Acum, elevii **Georgică Pintilie, Iosif Fachini, Teodor Solomon** și toți ceilalți colegi ai lor sînt mai mari decît în 1957. Și, atît ei, cît și cei mai mici, care roiesc în jurul clubului și bat la porțile lui, precum și conducătorul lor, profesorul de matematică, au planuri și mai îndrăznețe.

GEORGE FILIP

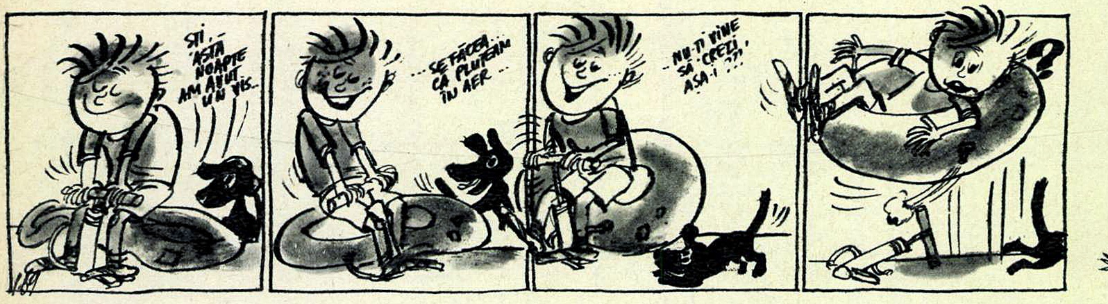
ȘTII, ASTĂ NOAPTE AM AVUT UN VIS...
...SE FĂCEA CĂ PLUTEAM ÎN AER...
...NU-ȚI VINE SĂ CREZI, AȘA-I ???
?

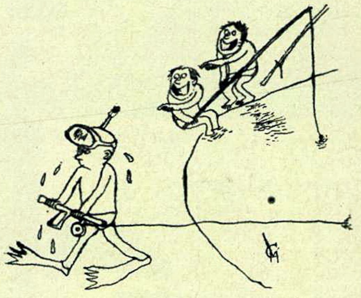

Desen: V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

CE VA SPUNE PRINȚESĂ?

(Urmare din pag. 6)

cel puțin o mie de ori pe zi «da» și «nu». Oare să fie atît de multe lucruri importante pe lume?!»

Pe malul Dîmboviței, în dreptul Operetei, își instalaseră șevaletele cîțiva studenți de la arte plastice. O mulțime de curioși îi înconjurau, mirîndu-se că peisajul **«seamănă»** și că **«uite, domne, cum schițează din trei linii un om!»** În schimb, pe unul din șevalete se afla un carton care stîrnea neînțelegeri. El înfățișa priveliștea splaiului într-un mod foarte curios: fără să țină seamă de legile perspectivei, studentul (un tînăr vînjos, cu barbă și ochelari), schițase în acuarelă un mic și vesel uragan de pete și dungi viu colorate astfel încît, nu mai știai dacă clădirile merg pe linie și tramvaiele stau în locul lor, imobile, dacă pasagerii călătoresc în mașini sau în arbori și dacă oamenii sînt oameni în toată firea sau niște copii care au născocit un joc formidabil. **«Te dor ochii cînd te uiți la tabloul ăsta!»** exclamă cineva. **«Prea e fistichiu,»** zise altul. **«Lucrurile ar trebui să stea la locul lor, nu?»** Studentul rîdea, cu o pată de vopsea albastră pe nas. Îi făcu un semn prietenesc lui Prințesă:

— Ție îți place?

Prințesă se feri să răspundă.

— Uită-te bine, puștiule, insistă studentul. Vreau să te întreb ceva: dacă eu aș face acum o fotografie colorată a splaiului și aș mări-o cît un tablou, și ți-aș da să alegi ce vrei să pui în casă la tine, pe perete, fotografia sau tabloul ăsta, ce-ai alege?

Prințesă oftă.

— De ce nu vorbești? se miră studentul. Fiecare om trebuie să aibă o părere. Hai, dar cinstit, din inimă. Tabloul sau...

— Da! spuse repede Prințesă, gîndindu-se că ar fi o nerozie să preferi o fotografie unui tablou atît de frumos colorat.

— Mulțumesc, spuse studentul, desprinzînd foaia de pe șevalet. Poftim, amintire din partea mea. Să-l pui într-o ramă subțire, cu passepartout.

«Un singur da și doi de nu! Mă ruinez!» își spuse Prințesă, intrînd în Cișmigiu, cu tabloul protejat în foile unui ziar. Nu era prea indispus. Uitase demult cum începuse această zi, avea sentimentul că trăiește împrejurări neobișnuite.

Străbătu agale aleile, privindu-i cu înțelegere pe băieții și fetele care se plimbau. Se simțea important și grav. În fond, gîndea Prințesă, numai oameni foarte importanți nu obișnuiesc să spună prea des «da» sau «nu», pentru că știu cîtă greutate are cuvîntul lor.

Se așeză pe o bancă, să cerceteze mai îndeaproape tabloul. **«Ce-o fi aia passepartout?»** Abia într-un tîrziu își dădu seama că vecinul de bancă (un bătrîn cu obraji arămii și puternic ridați, ceea ce îl făcu pe Prințesă să-și închipuie că e un fost marinar) îi tot spune ceva. Vocea îi era slabă, ca un murmur, și Prințesă tocmai de aceea nu-l ascultase de la bun început. Doar cînd descoperi că ochii marinarului nu-l slăbesc își dădu seama că i se adresează lui. Omul spusese pînă atunci o grămadă de lucruri și, după cum li se întîmplă bătrînilor, acum revenea fragmentar asupra lor, încurcîndu-l și mai mult pe Prințesă, care nefiind atent la prima parte a monologului, nu înțelegea la ce se referă. Parcă era vorba de o veche călătorie a sa... ori a unui fiu de-al său... Pe urmă, despre un loc de casă sau, naiba știe, despre un loc de veci... Murmurul bătrînului marinar avea un ritm foarte schimbător, cînd vioi, amuzant, cînd de silă și dispreț, cînd de mirare copilărească. Se certase cu cineva... sau se certaseră alții din pricina lui... dar ce legătură avea asta cu primul război mondial?! Pe urmă, era vorba despre un factor poștal, care venea beat în fiecare zi și spunea că e în casa lui, și dacă vrea îi dă pe toți afară... și un chelner care încurcase ceva în legătură cu pensia marinarului și răspundea obraznic la protestele acestuia... sau poate invers, factorul era cu pensia și chelnerul, cu scandalul... Apoi, tramvaiele cu cai, un întreg caraghioslîc, da, însă cîndva foarte util... Lumea e azi prea grăbită, toți aleargă, toți vor viteză mare, nu se opresc să-și tragă sufletul decît seara, în fața televizorului (care totuși e un lucru bun, și-a cumpărat și el unul, în rate), cine mai are timp să asculte un bătrîn... bătrînii schimbă o vorbă doar între ei, cînd se întîlnesc... dar marinarului nu-i place, el vrea să discute cu toată lumea, s-a săturat de pensionarii lui pentru că, fie vorba între noi, băiete, bătrînii sînt uneori foarte plictisitori.

— Nu! zîmbi Prințesă, și imediat își dădu seama că, în timp ce-l ascultase pe marinar, spusese cel puțin o dată «da», nu-și mai amintea cînd, dar fusese un anumit moment cînd simțise că omul acela are mare nevoie să i se dea dreptate, și Prințesă o făcuse din toată inima.

«Formidabil, moșul! Era ferm convins că noi doi am stat de vorbă, cînd în realitate a vorbit numai el! Dar, ce-i drept, ne-am înțeles minunat!»

Prințesă avea un sentiment curios: i se părea că dacă nu întreg destinul lumii, măcar o părticică depinde de el. Spui un «da» sau un «nu» și ceva, fie și o nimica toată, se schimbă. Dar pentru asta trebuie să știi cînd să vorbești.

Se opri din nou, ca atras de un magnet, în fața tonetei cu înghețată. Vînzătorul îl recunoscu:

— Te țin minte, pretențiosule! Alune, nu, vanilie, nu! Poftim o casată, adineauri mi-au venit, cred că acum n-o să mai strîmbi din nas!

Prințesă plăti și plecă fericit. Înghețata de alune e bună, dar casata e și mai bună, pentru că are și alune, ba chiar și fistic, și pe deasupra poți s-o obții fără risipă de cuvinte.

Se temea că va avea neplăceri acasă. **«Trebuie să iau măsuri excepționale, altminteri mi se va cere să vorbesc!»** Asta însemna să vină la prînz fără a fi strigat, să se spele pe mîini din proprie inițiativă, să nu păteze fața de masă, să nu se arunce încălțat pe pat, să nu dea radioul la maximum... **«Cam multe sacrificii!»** oftă el, dar n-avea ce face. Procedă întocmai, și nimeni din ai casei nu băgă de seamă că Prințesă **nu vorbește.** Doar mama spuse, la un moment dat: **«Ce-i cu tine de ești așa de cuminte astăzi? Dă-mi pulsul să văd dacă n-ai febră!»** Prințesă întinse mîna, zîmbind, și totul decurse fără alte complicații.

Cînd Prințesă apăru demn pe aleia din spatele blocurilor, băieții îl înconjurară: **«Cum merge, Prințesă? Doar nu vrei să spui că ai tăcut toată ziua. N-ai tu voința aia!»** Prințesă îl privi cu atenție pe vorbitor, pentru a-l ține bine minte...

— Lăsați-l în pace, spuse Geo. Sînt aproape sigur că s-a ținut de cuvînt.

«E băiat bun, gîndi Prințesă. **Are încredere în mine. Cînd voi putea vorbi, o să-l ocărăsc pentru ideea lui afurisită, și pe urmă îi spun că e băiat bun».**

Începură cu toții să aștepte înserarea. Era o liniște neobișnuită, nu se mai juca nici șah, nici volei, nimeni nu alerga, nimeni nu țipa. Se adunaseră cu toții în jurul lui Prințesă și priveau cerul. Roșața apusului se transforma încet într-o catifea violetă, plopii susurau umplîndu-se cu noapte.

— Sînt curios — explodă Geo — sînt al naibii de curios să știu ce va spune Prințesă, care vor fi primele lui cuvinte după ziua asta de laconism!

«Asta aș vrea să știu și eu!» gîndi Prințesă, mîndru și îngrijorat.

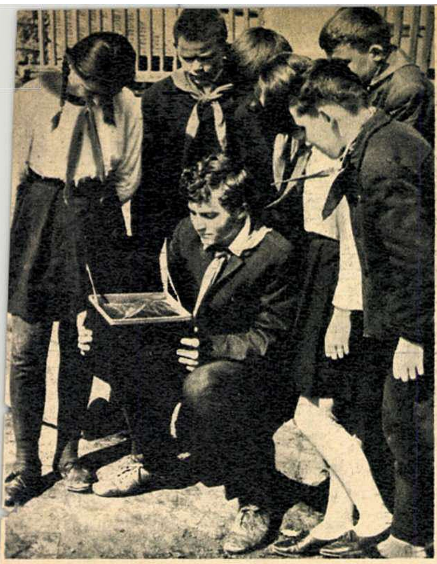

POȘTA
RE
DAC
ȚIEI

Ultimele scrisori ale săptămînii aduc, printre altele, numeroase întrebări, exprimă multe dorințe. În măsura spațiului disponibil vom căuta să rezolvăm o parte. Celelalte, urmînd să primească răspuns prin poștă.

Ioana Neacșu—Focșani «De mult, eu și colegii mei, participanți la concursul «Rozetele Cutezătorii» dorim să-l cunoaștem pe primul cîștigător al mult rîvnitului trofeu «Pana de aur».

Dragă Ioana îți îndeplinim rugămintea cu plăcere. Mai ales că aceeași dorință și-au exprimat-o și mulți alți prieteni din alte școli din țară. Fotografia pe care o publicăm îl surprinde pe cîștigător, Nicușor Tutilă din Borso-Cluj, în mijlocul unui grup de colegi, la numai cîteva minute după ce i-a fost înmînată «Pana de aur».

Emese Balint și Ema Adam—Gherla «Cui trebuie să ne adresăm pentru a ajunge translatoare?» Cui? Deocamdată este bine că v-ați adresat vouă înșivă. Știți ce vreți și acesta este un lucru important. Veți învăța foarte bine o limbă străină, sau mai multe, veți citi, veți conversa, iar mai tîrziu, după ce veți termina liceul veți urma cursurile unei facultăți de limbi străine. De aici drumurile vă sînt deschise. Vedeți, drumul este lung... pentru călătorie luați și calda noastră urare de succes!

Rodica Gavrea din Ilia ne întreabă: «Vă plac iile noastre, dar păpușile îmbrăcate în costume naționale, dar carpetele și servețelele cusute de noi, dar...? și șirul întrebărilor se prelungește încă. Rodica dragă, credem că n-ai să te superi dacă la toate întrebările tale vom răspunde transmițîndu-vă felicitări pentru munca voastră frumoasă.

CASETA CU ADRESE

Licha Ursula—Polska—Biatystok ul. Bronieurskiego 21 m 9. Doris Eilert 453 Rosslau/Elle Nordstrasse 24 R.D.G. CSSR Ivana Miskova Mělnik-4 1579; Albert Grigorie Doru, str, Enăchiță Văcărescu nr. 2, Petroșeni, Jud. Hunedoară—corespondență filme; Brîndușa Angela, B-dul Independenței nr. 57, Bl. 33, sc. A ap. 17, et. 4, Tîrgoviște—ilustrate; Gramon Florin Dragoș, loc. Brebu, jud. Prahova—filatelie; Babi Olga, str. Cuza Vodă nr.7, loc. Solca, jud. Suceava și Ududec Doina, str. Republicii nr. 21, loc. Solca, jud. Suceava—fotografii actori.

* * *

SPORTIVĂ
(BIVERB: 6,8)

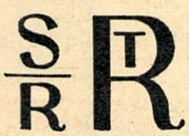

PE PODIUM
(MONOVERB: 8—12)

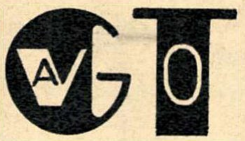

Popas pe culmea dealului. Un minut doar și grupul de la Casa pionierilor din Focșani pornește mai sus, spre înălțimile Vrancei.

UNDE V-AȚI ÎNTÎLNIT EROII?

7

(Urmare din pag. 7)

ION GHENEA STĂNESCU (foto 6)

— Dacă ar fi să parafrazez pe respectabilul meu coleg Aurel Lecca, ar trebui să spun că Automobilul *este principalul meu personaj, și istoriei sale i-am dedicat cartea. Am făcut-o cu un scop, acela de a stimula gîndirea și pasiunea pentru cercetare a tinerilor.* De aceea Automobilul, *acest personaj nelipsit al vieții moderne, ocupă atîtea pagini în cartea mea.*

SCURT-DIALOG

«O constelație de tinere talente», așa i-a numit acad. Victor Eftimiu pe autorii volumului «Copii-poeți», primul de acest fel în țara noastră. Din păcate, la consfătuirea «Cutezătorilor» au participat numai cîteva «stele» din «constelație» și anume: Vasile Poenaru, Școala generală Miloșești-Ialomița, Ioana Baraschi, Liceul nr. 10, Vladimir Anghelută, Liceul nr. 30, Samoil Neagu, Școala generală nr. 31. Spațiul nu ne îngăduie să le dăm tuturor cuvîntul. L-am ales pe Vasile Poenaru care prin gravitatea preocupărilor sale, prin versul său elaborat, prin munca sa de profunzime depășește o simplă promisiune în poezie. Iată dialogul redactorului nostru cu Vasile Poenaru (foto 7).

RED. Ce înseamnă pentru tine poezia?

V.P. Pentru mine poezia este o furtună care mă prinde și de care vreau să mă eliberez. Cred că fructele coapte ale poeziilor celor adulți se întrepătrund cu fructele crude ale celor mici.

ED. Poezia este numai fantezie?

.P. Poezia este fantezie care izvo-

VREȚI SĂ CÎȘTIGAȚI UN CART? PARTICIPAȚI LA...

SALONUL AUTOMOBILISTIC „CUTEZĂTORII"

Prezintă profesorul PARBRIZ

Iată o «frumoasă americană»: Pontiac-ul «Grand Prix» (8 cilindri, 7 000 cm^3 C.P.). O revistă italiană l-a denumit Pontiac-ul cu... nas, din pricina aspectului specific al părții din față! Conform tradiției americane, caracteristicile ei sînt confortul și impozanța. În America, țara mașinilor mari, pe șosele gonesc tone de nichel, cauciuc și pluș... Dar o astfel de super-mașină consumă mult și, în condițiile intensificării circulației, e din ce în ce mai greu de manevrat și de parcat uneori chiar imposibil. Iată de ce, în ultimul timp, pasagerii «saloanelor pe roate» au început să tînjească după «broscuțe», adică după mașinile cu gabarit redus, mai modeste, dar mai utile, cu care europenii s-au obișnuit de mult.

PLANETA RĂPITĂ

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: VIZITATORI EXTRATEREȘTRI ÎNCEARCĂ, ÎMPOTRIVA VOINȚEI PĂMÎNTENILOR, SĂ MUTE PLANETA NOASTRĂ ÎN ALT SISTEM SOLAR. UN VEHICUL CAPABIL SĂ CIRCULE PE SUB PĂMÎNT ȘI ÎN APĂ ESTE TRIMIS ÎN TAINĂ SPRE POLUL SUD, UNDE SE DESFĂȘOARĂ LUCRĂRILE PREGĂTITOARE ÎN VEDEREA MARII DEPLASĂRI A GLOBULUI. CAPTAREA UNEI ÎNDEPĂRTATE EMISIUNI COSMICE DEZVĂLUIE FAPTUL CĂ AGRESORII SÎNT ROBOȚI. ROY ȘI RUNA SE AFLĂ ÎN MÎINILE LOR.

Scenariu: HORIA ARAMĂ 14 **Desene: POMPILIU DUMITRESCU**

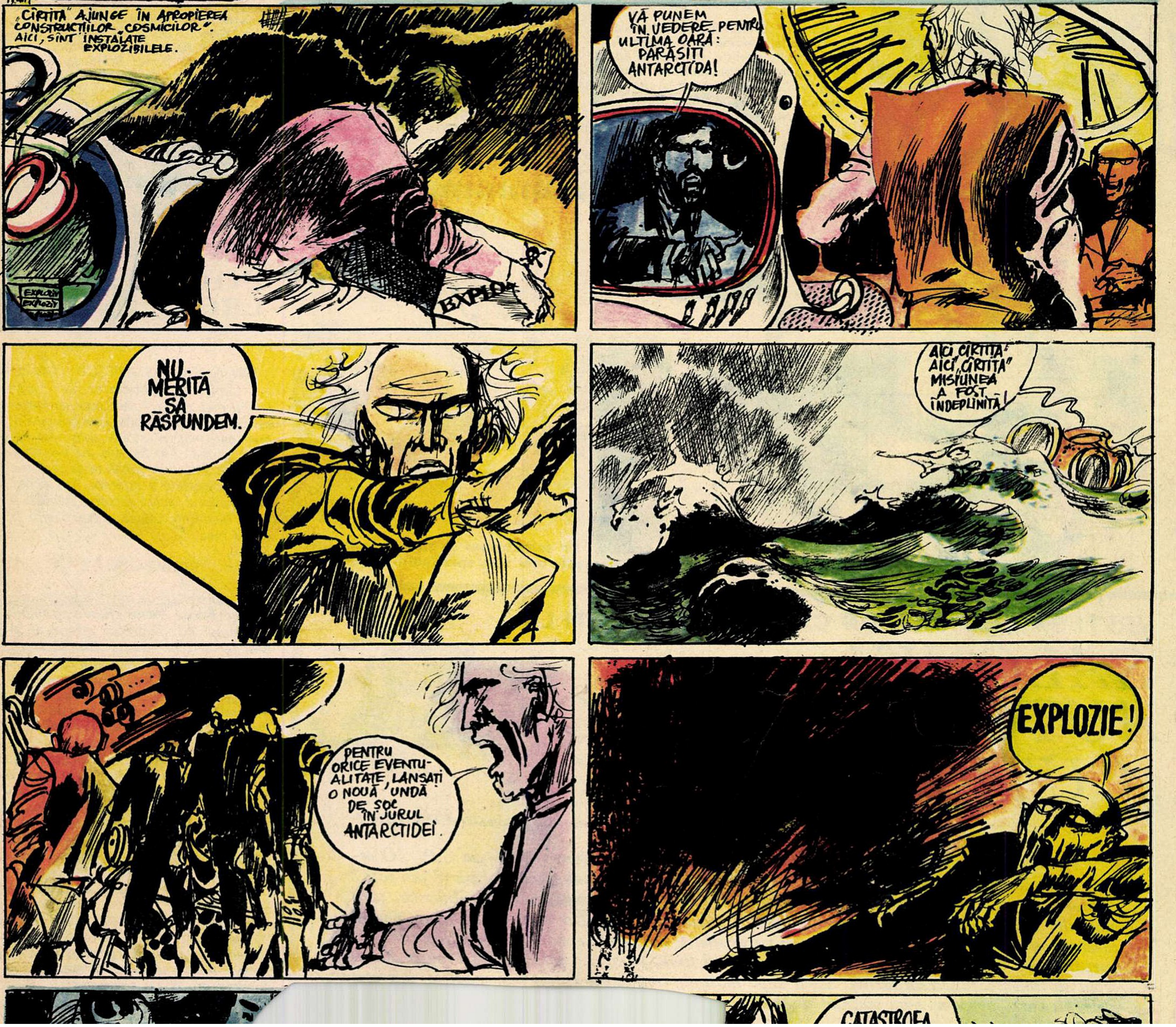
„CÎRTIȚA" AJUNGE ÎN APROPIEREA CONSTRUCȚIILOR „COSMICILOR". AICI, SÎNT INSTALATE EXPLOZIBILELE.
EXPLO
VĂ PUNEM ÎN VEDERE PENTRU ULTIMA OARĂ: PĂRĂSIȚI ANTARCTIDA!
NU MERITĂ SĂ RĂSPUNDEM.
AICI CÎRTIȚA! AICI „CÎRTIȚA" MISIUNEA A FOST ÎNDEPLINITĂ!
PENTRU ORICE EVENTUALITATE, LANSAȚI O NOUĂ UNDĂ DE ȘOC ÎN JURUL ANTARCTIDEI.
EXPLOZIE!
CATASTROFA

AMFORA SABINĂ

29. NAVA — PIRAT

SERIAL DE AVENTURĂ ȘI DETECTIVISM DE POP SIMION

Cititorul va fi ghicit, desigur, că cei doi tipi din cabina autoturismului fugar, angajat în goană spre Tulcea, nu-s alții decît Aurică Păsat (grasul cu valiza) și bărbatul cu mustăcioară (insul de la volan) care au dispărut de la Histria în ceasul al doisprezecelea cu o mașină de furtișag, fiind puși totodată în situația (veți vedea în ce mod) să o ia cu ei pe Sabina Epsilon, prizonieră și ostatecă.

Faptele s-au derulat așa. Foarte neliniștit că afacerea Histria-Dallas s-a împotmolit, că detectivul Leon Gaspar îi dă de urme, că este de neevitat catastrofa, hangiul a părăsit salonul în plină bătaie, a tîrît-o cu sine pe Bubulina pe scări, la întîiul etaj, zicîndu-i pe gîfîite!

— Eu plec, muiere. Tu stai pe loc. Îți spun eu ce ai de făcut.

Femeia-focă a început să bocească, hangiul a lovit-o, a bătut-o măr (exact așa a declarat Bubulina); ceea ce n-a declarat însă hangița e tocmai esențialul, adică ceea ce a urmat. (Sabina, auzind cearta și bufniturile, murea de frică, s-a ascuns sub pat, de unde a putut privi și asculta totul). Cei doi au cotrobăit prin casă, au umplut o valiză cu niște săculeți zuruitori, au pus într-o traistă trei sfeșnice cu brațe, un pocal, o sabie, cîteva sticle, grămezi de fișicuri...

Atunci a pătruns în odaia dormitor Voștinar, care gîfîia și era asudat de alergătură, a vorbit astfel, tăbărînd asupra lui Aurică Păsat:

— Parcă era vorba să împărțim în trei.

Hangiul l-a doborît dintr-o lovitură de pumn; a luat valiza, traista și, înainte de a ieși, i-a întins Bubulinei un ban mare, găurit, cît un medalion, dîndu-i poruncă:

— Asta-i semnul, muiere. Să nu-l uiți, că tu ești cam proastă. Îl vei găsi pe bordajul unui vas la Sulina. Să vii acolo peste vreo trei săptămîni, după ce se vor calma lucrurile. Pînă atunci avem de lucru în Marea Neagră. Pricepi? Ăstora le spui că te-am snopit în bătaie. Că te-am părăsit pentru totdeauna. Păstrează banul. Ascunde-l undeva.

Femeia-focă a azvîrlit banul în noptieră. Sabina încremenise în ascunzătoare, ținîndu-și respirația; cînd s-a convins că «La hanul Burebista» începe să fie pustiu și liniște (cei doi ieșiseră), țîșnește de sub pat și primul lucru e să umble în noptieră, să vază banul. E o monedă veche, din alt timp, cum văzuse prin expoziții; pe una din fețe banul închipuia două figuri, două măști așezate simetric și încrucișat, într-o armonie greacă, pe cînd reversul medaliei (îi poți zice astfel, că-i mare și cîntărește greu) îl arăta pe vultur coborînd asupra delfinului, emblema cetății Histria. Amazoana Neagră avea la mînă, așadar, ultima și cea mai însemnată cheie a misterioasei afaceri.

— Aici erai puicuță! îi cade Sabinei în auz glasul hangiului, ca să simtă apoi brațul de fier al acestuia, ca să fie imediat vîrîtă într-un sac în care fusese zahăr, ca să fie dusă pe sus la mașina care staționa, ca să urce la volan tipul cu mustăcioară, ca grasul să ordone plecarea și, gata! răpirea să devină o crudă realitate.

— S-o azvîrlim în cală! o trezește din reverie glasul binecunoscut al hangiului.

Sabina se simte imediat luată pe brațe, vede o clipă lumina zilei, vede cheiul Dunării la Tulcea, puntea de sub cei ce o cară balansează puțin, după care face o voltă și, buf! prăbușită într-o întunecime compactă. Stă un timp să-și maseze umărul care o doare, apoi se decide să recunoască locul; umblă de ici-colo, cu mici țopăieli (știți voi cum e mersul în sac;), pînă dă de un hublou, fereastra aceea ovală, pe care o deschide ușurel, cu fruntea. Se află, cum bănuise, pe un mic cuter (cu un deplasament de aproximativ 13 tone); motorul e pornit, cei cîțiva inși care bocăne pe covertă dispar mereu undeva și se întorc cu baloturi, lăzi, pachete. Un prichindel blond de circa șapte-zece ani, îmbrăcat în stambă înflorată, se află pe chei și privește micul vas cu visare, sugîndu-și un deget; Sabina pîndește o scurtă absență a celor de deasupra și îl face atent pe puiul de lipovean:

— Hei, tu, ăla! Vrei să cîștigi zece lei?

— Îhî.

— Du hîrtia asta la poștă, la telegraf! și la picioarele băiatului blond, cu degetul în gură, cade o monedă de douăzeci și cinci de lei și bilețelul prin care Amazoana Neagră îi telegrafia lui Leon Gaspar următoarele: «Cauză Vulturul și Delfinul undeva la Sulina, pe mare. Saab».

Nava-pirat se numește MEDUZA; atinge Sulina, umblă pe bulevardul de apă cu un mers fantomatic, lăsînd orașul în dreapta, ca să ajungă (cînd oare?) la marea cea mare, unde apele se învălătușesc, se amestecă, se luptă cumplit (cele roșcat-portocalii sînt apele dulci, de fluviu, iar masa verde-albastră, cu irizări marmoreene și limpezi de jad, sînt apele mării). Vasele pe care le întîlnesc sînt tot mai rare, orizontul e tot mai clătinat, singurătatea tot mai compactă; deznodămîntul pare deocamdată inevitabil. «Să mă dau oare bătută bătută? Acesta să fie oare epilogul acțiunii noastre?», se întreabă, foarte marcată de emoție, Saab, cînd — evrika! — în cîmpul ei vizual apare, la o distanță nu mai mare de nouă picioare, evoluînd paralel, o navă identică și — culmea! — purtînd același însemn (Vulturul cu delfinul în gheare) și aceeași titulară ME-DU-ZA, silabisește fata-băiețoi (pardon!, eroare!), pe bordaj scrie altminteri, MEDUSA (cu «s»), plus cifra 2, (of, titulaturile astea!), care va să zică e o navă geamănă, de același tonaj și cam de aceeași îndeletnicire; Amazoana Neagră nu stă pe gînduri, își spintecă sacul-închisoare într-un cui, eliberează un braț, apoi pe celălalt, găsește un capăt de scîndură, scoate cărbunele de sprîncene (îl folosește pe ascuns) și, fără a mai sta pe gînduri, compune acest mesaj: «Atenție, băieți! Fiți cu ochii pe Meduza, sora voastră. Nu vă îndepărtați. Ceva e putred în Danemarca. Deocamdată atît. Tăcere! Semnează: regina din Saaba». Un val, al doilea, vasele se leagănă în hulă, pe MEDUZA se vociferează, pe MEDUSA (2) se fumează, trei vlăjgani stau cotiți pe balustrada metalică (acum!, curaj! vira-hei!) scîndura-mesaj a fost proiectată pe apă cu o putere pe care Sabina Epsilon nu și-o bănuise. Vlăjganii de pe MEDUSA (2) zăresc scîndurica, întîi o privesc cu nepăsare, apoi cu interes, încep a descifra din mers, lungindu-și gîturile bronzate după legănarea obiectului mesager, pînă cînd (har domnului!) le dă prin minte să pescuiască bucata aceea de scîndură; aruncă găleata atîrnată de frînghie și scot la bord ciudatul răvaș. E înbibat de apă, însă literele s-au păstrat perfect, nu le-a mîncat apa sărată.

Părăsim pentru o clipă cele două (medu(s)ze , pentru că pe puțina și paralelipipedica pajiște cu păpădii pufoase și prăfoase cu care se învecinează «La hanul Burebista» aterizează o bîzîitoare metalică ce ne interesează în cel mai înalt grad, un elicopter ivit sub privirile holbate ale Bubulinei, în aclamațiile puternice ale celor trei scatii, la explozia de spaimă a lui Dio Mio, spre încă incerta satisfacție a ilustrului comisar Leon Gaspar, care își freacă tigva golașă cu cîrpa roșie, ba semnalizînd, ba neîndrăznind încă să spere într-un miracol; dar miracolul se produce. Din burta hîdă, foarte umflată, a bondarului, coboară însuși Dim Epsilon (e îngrijorat, grăbit), urmat îndeaproape de doi sanitari (poartă o targă) și o doctoriță mărunțică, în halat și cu trusă, care trebuie să alerge spre a se ține pe urmele celor trei. Ce se întîmplase? Simpatia de care se bucură autorul de romane polițiste în mediul constănțean e atît de mare încît cei de la secțiunea sanitară a municipiului s-au întrecut în a-l servi, i-au pus la dispoziție lui Dim Epsilon, nu un automobil-salvare (cum ceruse), ci unicul elicopter pe care îl aveau în zona litoralului, spre a o putea transporta pe accidentată la București la o clinică. Și acum? Totu-i pierdut. Sau aproape totul. Hotărîrea se ia pe loc: Dim va acoperi văzduhul, se va înălța în slăvi cu elicopterul și va zbura la gurile Dunării și pe mare, controlînd teritoriile acvatice de sus, din cer, scop în care va lua cu sine în ciudatul bondar (pe cine oare?), pe Dio Mio (abia încape, lunganul), pe sanitari și doctoriță (firesc), un localnic sulinaiot (cunoscător al locurilor peste care vor zbura) și, în sfîrșit (prea insistă!) pe Adrian (care urcă în carlingă, beat de fericire, chiar lîngă pilotul cu cască). Comisarul Leon Gaspar se va deplasa cu o mașină limuzină a poliției la Tulcea, unde se va îmbarca pe o vedetă rapidă, a poliției de fluviu și maritime, cu care avea să desfășoare o furibundă cursă de urmărire a navei-pirat despre care informațiile sînt sumare (doar textul telegrafiat al Amazoanei). Cele două vehicule extraordinare, libelula, (i se zice Sym-69) și vedeta rapidă a poliției («Săgeata scită»), vor putea desigur comunica permanent prin radio, dîndu-și la timp indicativele de rigoare, ghidîndu-se reciproc, în funcție de situațiile de moment. Cine va lua loc în limuzina poliției, și, respectiv, în «Săgeata scită»? Ușor de ghicit: cei doi scatii restanță (Mircea Omul-de-fier, plus Nițeluș Gură-dulce), zbănțuita de Nitache-Nitouche Traistănbăț (care nu suferă răul de elicopter, dar pe cel de apă da? vom vedea), oamenii ordinii publice, colaboratori ai comisarului Gaspar și, în sfîrșit, Joo Aluniță-Dublă (adică veritabilul), care poate să dea utile relații în această acțiune detectivistă fără precedent în sud-estul Europei (poate doar Fantomas o egalează, și eventual, James Bondd în filmele 007, anume în expediția din Japonia).

Sym-69 urcă în slava cerului, traversînd pe verticală norii pufoși, înfoiați și albi, ca de lînă merinos, trec puține minute și e deasupra Sulinei, oraș pe care îl repereaza atent, prin zboruri circulare numite (serpentine de recunoaștere». Nimic. Nici o nava de proporțiile unui delfinier, cum sînt cuterele care ies la gurile Dunării și în mare, la sturioni și delfini. Elicopterul va controla marea acum; ambarcațiuni mari și foarte mari circulă aici risipite pe marea încrețită, verde, ca o piele de reptilă. «Păi Marea Neagră e verde!», se uimește Adrian, strivindu-și năsucul de parbrizul de celuloid al carlingăi, însă furîndu-l cu coada ochiului pe pilotul cu cască și mănuși de piele pînă la coate; acesta execută manevre care te fac să scoți țipete de bucurie. Dio Mio stă ghemuit într-un colț a acestei birji aeriene, cu pălăria-țilindru trasă peste urechi (n-aude, nu vede) și cu batista de olandă dusă la gură, gata-gata să verse. Singur Dim (ins obișnuit cu zborurile) nu-i preocupat de fleacuri; își instalează pe căpățîna aproape căruntă casca de telegrafist de zbor, ia microfonul și, urmărind cu coada de cireș a pipei liniile în curciș și curmeziș ale unei hărți pe care o ține pe genunchi, vorbește (ca un crainic de radio) astfel:

— Sînt Sym-69! Către toate navele din careul 37. Se caută eleva Sabina Epsilon. Dau pe litere: Elefant-Papanaș-Senin-Iokohama-Lup-Ancoră-Nai. EPSILON. Se aude? Să răspundă vasele din careul 37. Sînt Sym-69. Trec pe recepție.

(Va urma)

1

ŞOIMII CARPAŢILOR

108

ÎN TOAMNA LUI 1944, RETRĂGÎNDU-SE SUB PRESIUNEA ARMATELOR ROMÂNE ŞI SOVIETICE, O COLOANĂ HITLERISTĂ ÎŞI CROIEŞTE DRUM PRIN ADÎNCUL CODRILOR. ÎN INIMA MUNTELUI COTROPITORII FAC CUNOŞTINŢĂ CU ŞOIMII CARPAŢILOR.

Scenariul: **PETRE GHELMEZ** ● Desene: Pompiliu Dumitrescu

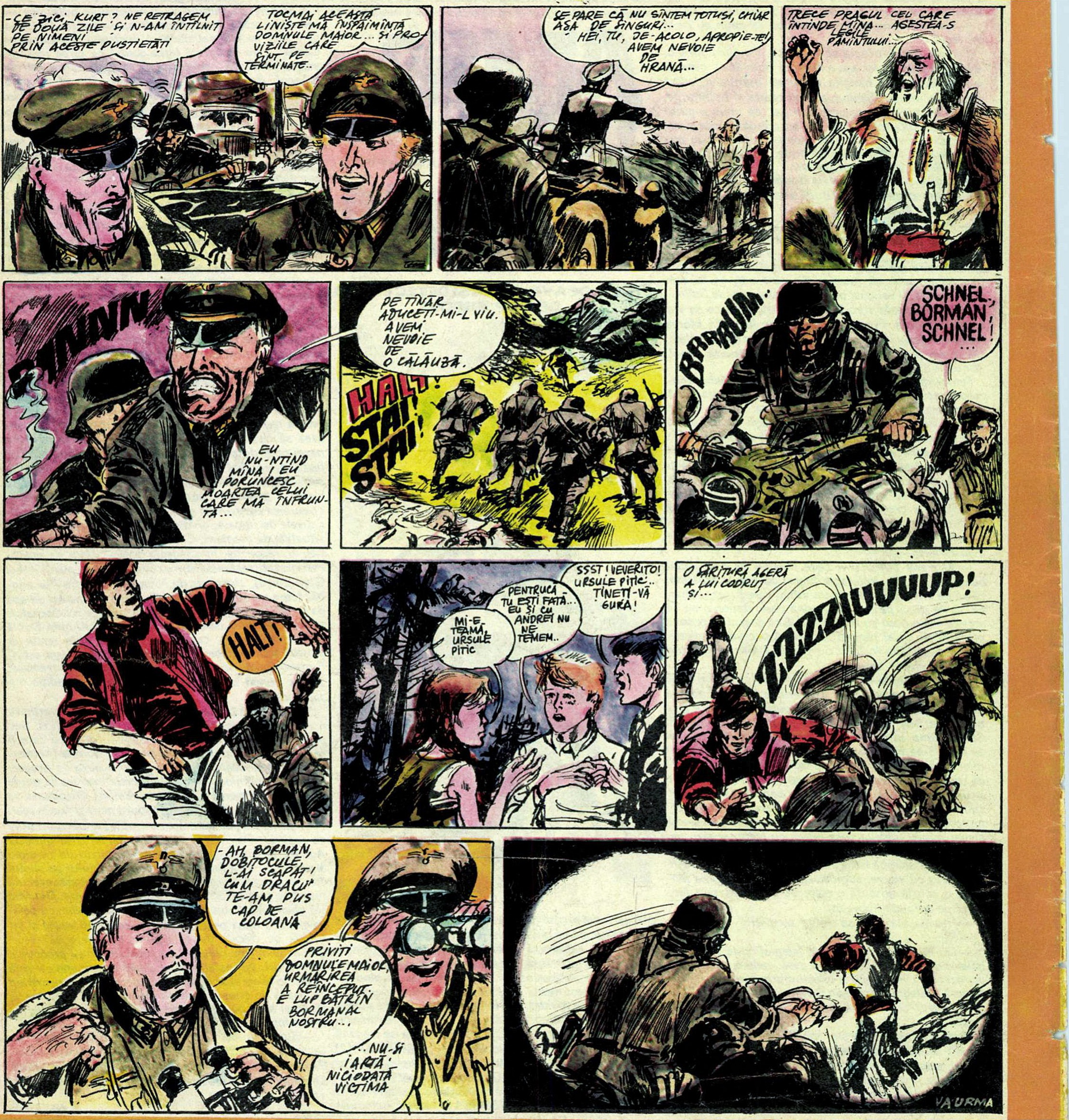
-CE ZICI, KURT? NE RETRAGEM DE DOUĂ ZILE ŞI N-AM ÎNTÎLNIT PE NIMENI PRIN ACESTE PUSTIETĂŢI
TOCMAI ACEASTĂ LINIŞTE MĂ ÎNSPĂIMÎNTĂ DOMNULE MAIOR... ŞI PROVIZIILE CARE SÎNT PE TERMINATE..
SE PARE CĂ NU SÎNTEM TOTUŞI, CHIAR AŞA DE SINGURI... HEI, TU, DE-ACOLO, APROPIE-TE! AVEM NEVOIE DE HRANĂ...
TRECE PRAGUL CEL CARE ÎNTINDE MÎNA... ACESTEA-S LEGILE PĂMÎNTULUI...
BINNN
EU NU-NTIND MÎNA! EU PORUNCESC MOARTEA CELUI CARE MĂ ÎNFRUNTĂ...
PE TÎNĂR ADUCEŢI-MI-L VIU. AVEM NEVOIE DE O CĂLĂUZĂ.
HALT! STAI! STAI!
BRRRUM..
SCHNEL, BORMAN, SCHNEL!...
HALT!
SSST! VEVERITO! URSULE PITIC.. ŢINEŢI-VĂ GURA!
PENTRUCĂ TU EŞTI FATĂ... EU ŞI CU ANDREI NU NE TEMEM..
MI-E TEAMĂ, URSULE PITIC
O SĂRITURĂ AGERĂ A LUI CODRUŢ ŞI...
ZZZZIUUUUP!
-AH, BORMAN, DOBITOCULE, L-AI SCĂPAT! CUM DRACU' TE-AM PUS CAP DE COLOANĂ
PRIVIŢI DOMNULE MAIOR, URMĂRIREA A REÎNCEPUT. E LUP BĂTRÎN BORMANAL NOSTRU...
..NU-ŞI IARTĂ NICIODATĂ VICTIMA
VA URMA

Cutezătorii

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr.1 telefon 176010 Administraţia: Editura Scînteia, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr.1 telefon 176010 Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor de număr: Ecaterina ROŞCA. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Rozalia BARANY

1 leu

Abonamentele se primesc de către oficiile şi agenţiile P.T.T.R., de către factorii poştali şi difuzorii de presă 41033